

TAMPERE

Kantakaupungin yleiskaava

valtuustokausi 2017-2021

Liito-orava osana yleiskaavan viherverkkoa
Seuranta 2017-2019

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristön suunnittelu
Yleiskaavoitus
PL 487, 33101 Tampere

www.tampere.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/yleiskaavoitus.html

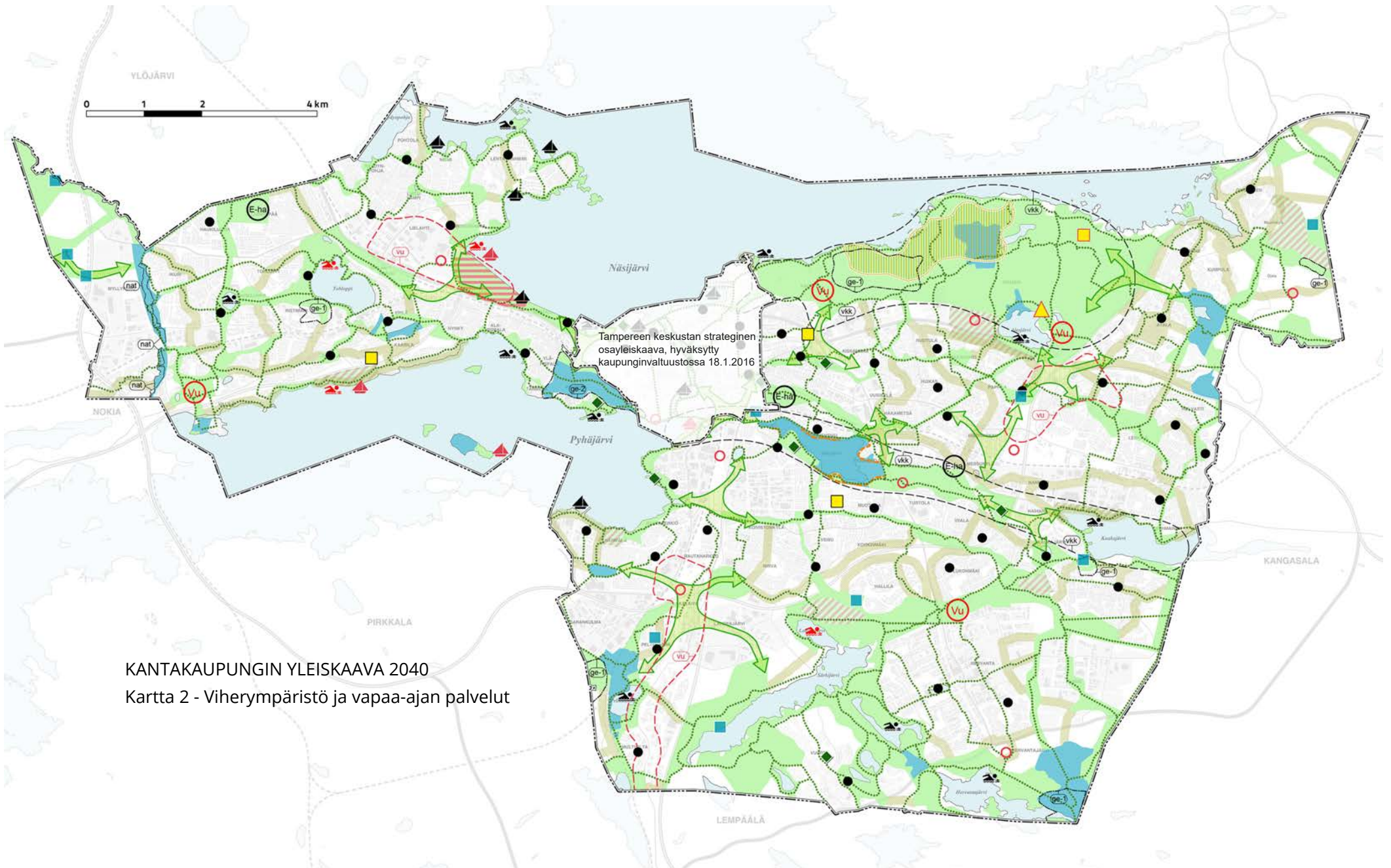
Taitto: Birgitta Helsing

ID 1957194
30.1.2020

Sisällysluettelo

Liito-oravaseurannan lähtökohdat.....	5
Tarkoitus ja tavoite	5
Kantakaupungin yleiskaavan 2040 ratkaisu	5
Seurantatyön sisältö ja menetelmät	5
Selvitysalue ja lähtöaineisto	6
Kohdealueiden tulokset	9
Seurannan yhteenveto	31

Liito-oravaseurannan lähtökohdat

Tarkoitus ja tavoite

Valtuustokausittain **päivittyvä yleiskaava** antaa hyvän mahdollisuuden seurata myös liito-oravan elinympäristöjen kehittymistä kantakaupungin alueella ja tarvittaessa päivittää viherverkostoa.

Kantakaupungin yleiskaavan liito-oravaseurannan tarkoitus on seurata liito-oravien elinympäristöjen ja kulkureittien kehittymistä osana kantakaupungin yleiskaavan viherverkkoa.

Tavoitteena on saada tietoa yleiskaavan viherverkon aluevarausten sekä määräysten toimivuudesta ja niiden kehittämistarpeista yleisesti sekä tarvittaessa päivittää yleiskaavan viherverkkoa seuraavilla yleiskaavakierroksilla siten, että varmistetaan liito-oravan suotuisa suojelutaso kantakaupungin alueella.

Liito-orava on nk. sateenvarjolaji, jonka elinalueilla viihtyy paljon muita merkittäviä metsälajeja. Seuraamalla liito-oravaa saadaan tärkeää tietoa mm. kaupunkimetsien tilasta, niiden riittävyydestä sekä ekologisten yhteyksien toimivuudesta kantakaupungissa.

Kantakaupungin yleiskaavan 2040 ratkaisu

Keväällä 2016 toteutettiin koko kantakaupungin kattava liito-oravaselvitys, jonka tulosten pohjalta muodostetut ratkaisut tehtiin laajalla asiantuntijajoukolla sekä selvityksen ohjausryhmän tuella. Ohjausryhmässä oli myös ELYn edustus.

Kantakaupungin liito-oravaselvityksessä tunnistetut **keskeiset elinympäristöt ja kulkureitit** sisällytettiin yleiskaavan keskuspuistoverkoston alueisiin sekä ohjeellisiin ekologisiin yhteyksiin, jotta pystymme turvaamaan tärkeimmät liito-orava-alueet pitkällä aikavälillä sekä varmistamaan, että meillä on kehittymässä riittävästi lajille soveltuvia, potentiaalisia elinympäristöjä.

Liito-oravan elinympäristöjä ja kulkureittejä sisältyy myös yleiskaavan luonnonsuojelualueisiin, kaupunginosapuistoihin, virkistysyhteyksiin ja viherverkoston yhteystarvealueille.

Yleiskaavan ekologinen verkosto ei ole pelkkä liito-oravaverkosto, vaan liito-orava on toiminut nk. sateenvarjolajina ekologisia yhteyksiä määriteltäessä. Yleiskaavan ekologiset yhteydet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä eliöiden kulkuyhteyksiä tai sellaiseksi soveltuvaa viherympäristöä. Ekologiset yhteydet yhdistävät keskuspuistoverkoston osia ja ne on pyritty osoittamaan julkisille viheralueille.

Seurantatyön sisältö ja menetelmät

Liito-oravaseurantaa toteutetaan yleiskaavoituksen toimesta vuosittain. Seurannan pääpaino on Kantakaupungin liito-oravaselvityksessä 2016 todetuissa merkittävien elinympäristöjen välisissä kulkuyhteyksissä ja niiden todentamisessa sekä selvityksen yhteydessä löydettyissä uusissa elinympäristöissä.

Tavoitteena on seurata erityisesti niitä liito-oravan elinympäristöjä, jotka jäivät yleiskaavan 2040 viherverkon ulkopuolelle: kuinka pysyvää asutus näillä elinympäristöillä on ja mikä näiden alueiden status on suhteessa viherverkkoon.

Kulkureittien osalta keskitytään merkittäviin seudullisiin ja merkittäviin paikallisiin yhteyksiin ja pyritään löytämään näiden merkittävien kulkureittien tarkemmat sijaintikohdat.

Yleiskaavaseurannan tuloksia peilataan asema-kaavojen yhteydessä toteutettaviin vuosittaisiin liito-oravaselvityksiin sekä raitiotiehankkeen luonnonsuojelulain poikkeuskohteiden seurantaan.

Seurantaa tehdään pääosin kaupungin omana työnä, konsulttiapua on käytetty Teiskontie-VT9:n selvitysalueella.

Selvitysalue ja lähtöaineisto

Selvitystyön maastohavainto-aineisto vuosilta 2017-2019 koostuu seuraavista aineistoista:

- yleiskaavan liito-oravaseurannan maastotyöt
- asemakaavahankkeiden liito-oravaselvitykset
- luonnonsuojelulain poikkeamisten edellyttämät liito-oravaseurannat

Yleiskaavan liito-oravaseurannan alueet:

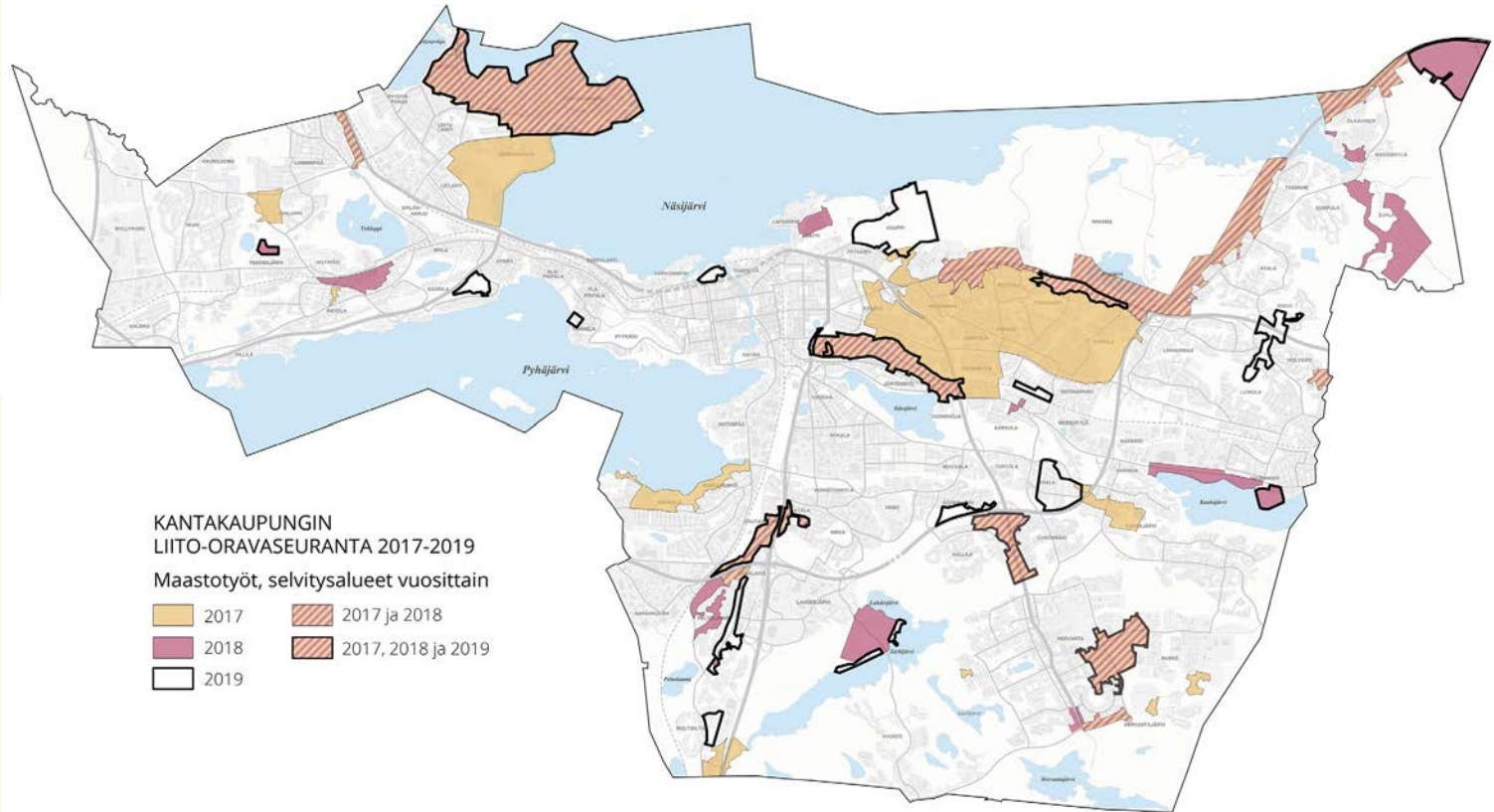
- vuoden 2016 selvityksessä todetut merkittävät kulkuyhteydet
- yleiskaavan viherverkon ulkopuolelle jäävät vuoden 2016 selvityksessä tunnistetut asutut elinympäristöt
- muuttuneiden alueiden näkökulmasta kriittiset elinympäristöt ja -kulkuyhteydet

Asemakaavahankkeiden liito-oravaselvitykset:

- asemakaavoitusohjelman mukaiset kohteet, joissa liito-oravalle soveltuva biotooppia

Luonnonsuojelulain poikkeamisten edellyttämät liito-oravaseurannat:

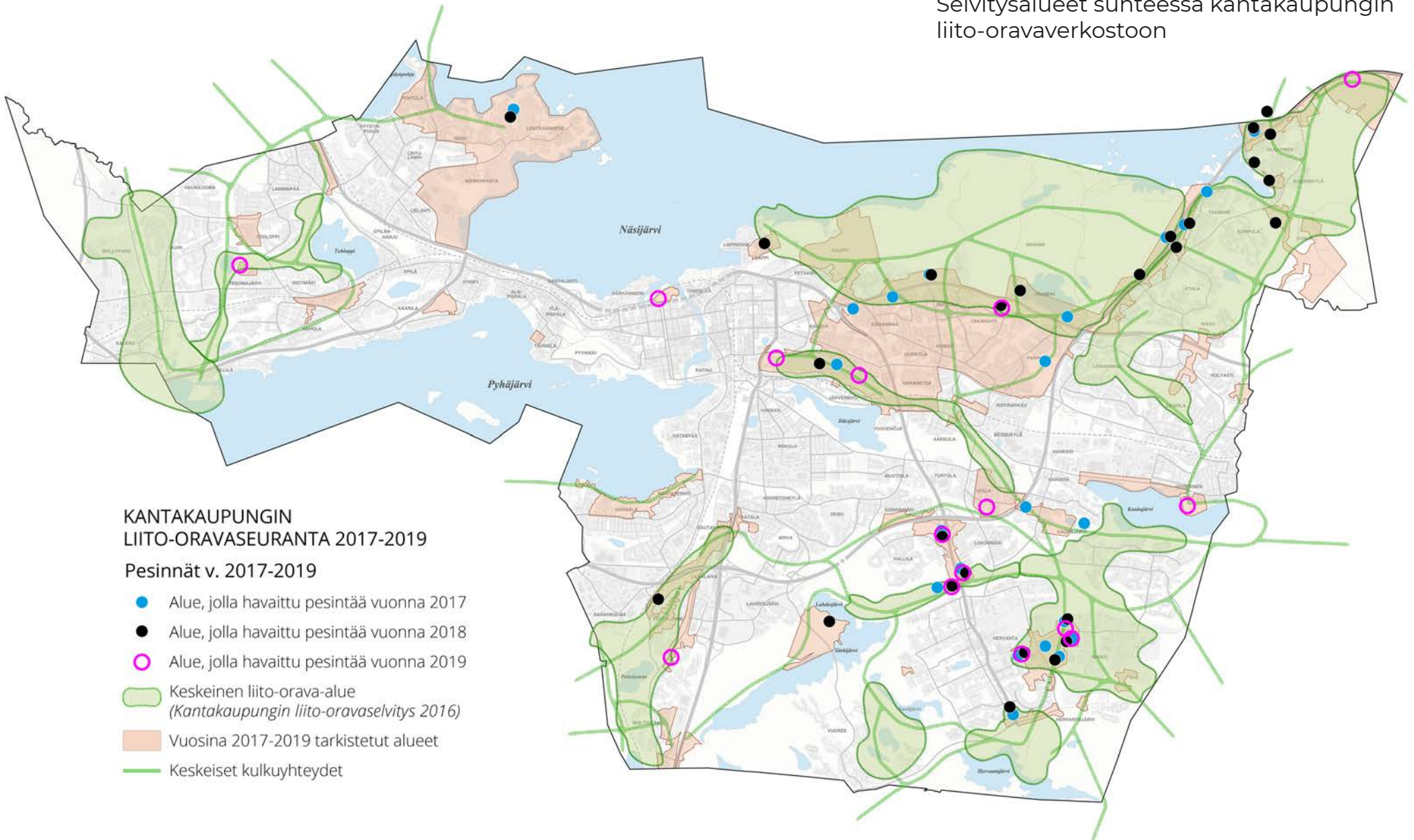
- Hallila
- Raitiotien varikko Hervannassa

Tiedonhallinta:

- Maastotyöt tehdään vuosittain maaliskuussa.
- Maastotöiden tarkkuustaso riippuu siitä onko kyseessä asema- vai yleiskaavaan liittyvä käynti
- Maastossa merkitään ylös gps-laitteella papanahavainnot, potentiaaliset pesäpuut ja pesintä. Elinympäristöjen ja kulkureittien arviointi tehdään maastossa karttatarkasteluna.
- Havainnot viedään keskitetysti kaupungin tietokantoihin.

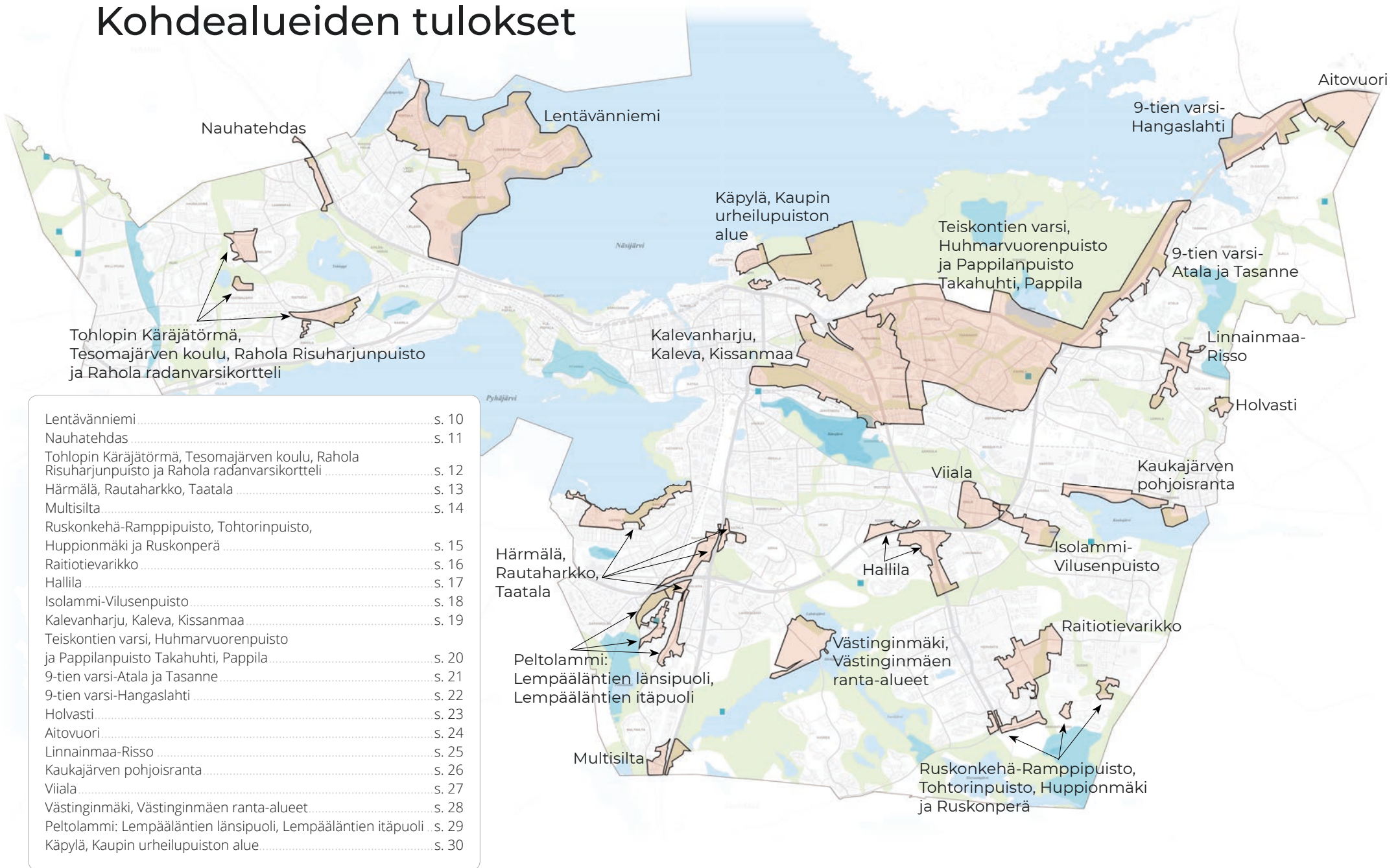
Selvitysalueet suhteessa kantakaupungin liito-oravaverkostoon

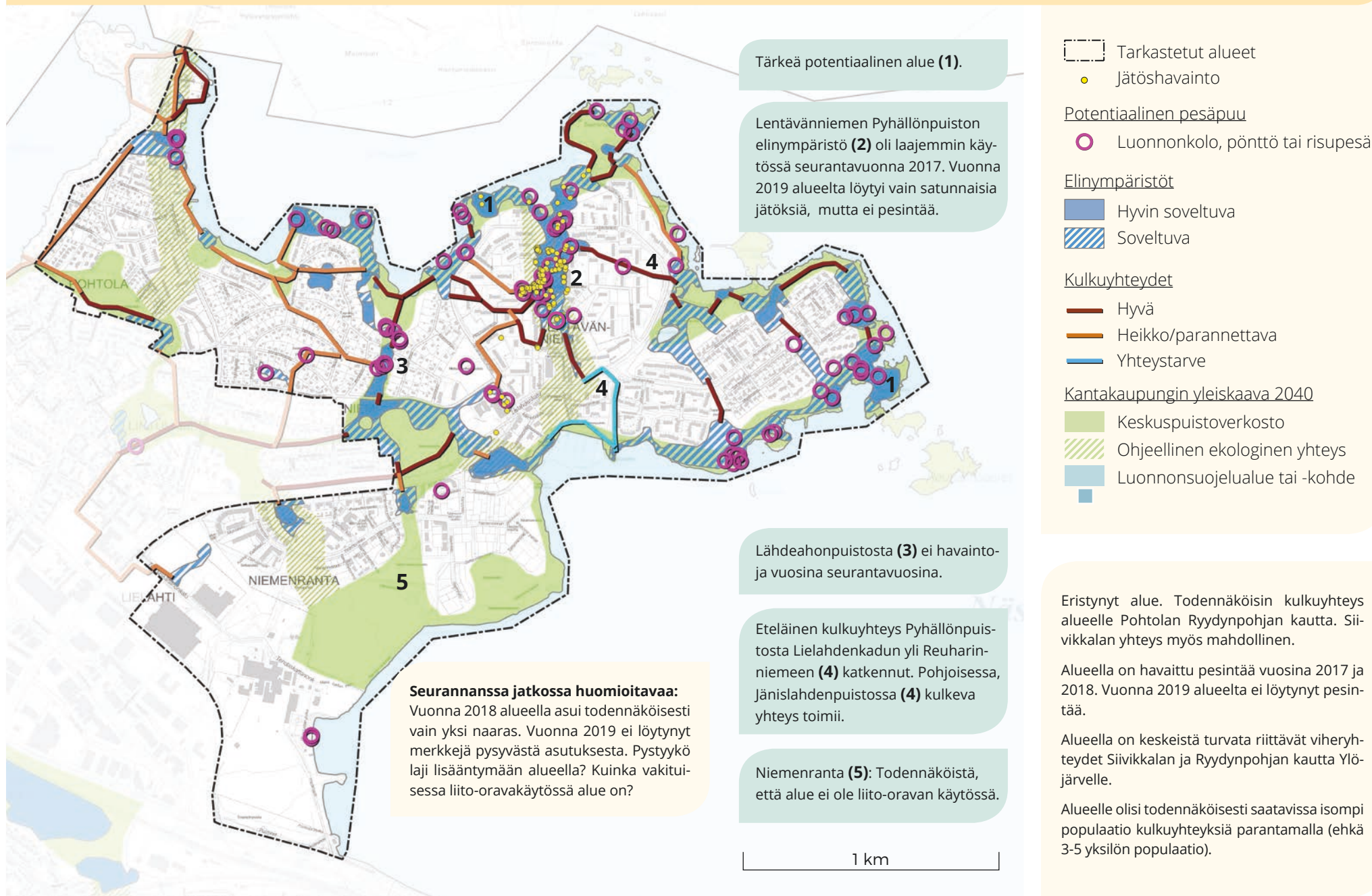

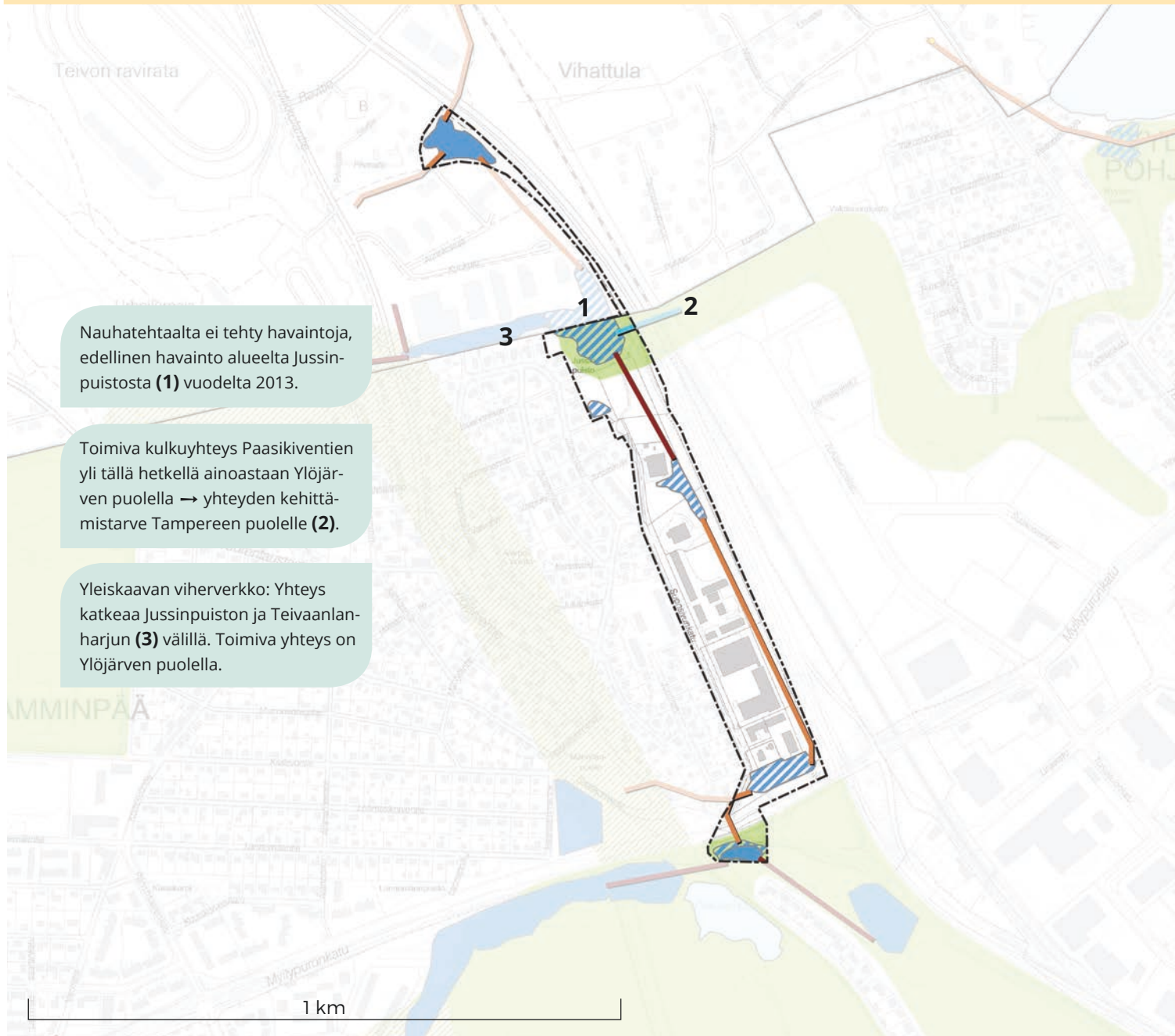
Kohdealueiden tulokset

Tulokset: Lentävänniemi 2017-2019

Tulokset: Nauhatehdas 2017-2018

Nauhatehtaalta ei tehty havaintoja, edellinen havainto alueelta Jussinpuistosta **(1)** vuodelta 2013.

Toimiva kulkuyhteys Paasikiventien yli tällä hetkellä ainoastaan Ylöjärven puolella → yhteyden kehittämistarve Tampereen puolelle **(2)**.

Yleiskaavan viherverkko: Yhteys katkeaa Jussinpuiston ja Teivaanharjun **(3)** välillä. Toimiva yhteys on Ylöjärven puolella.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

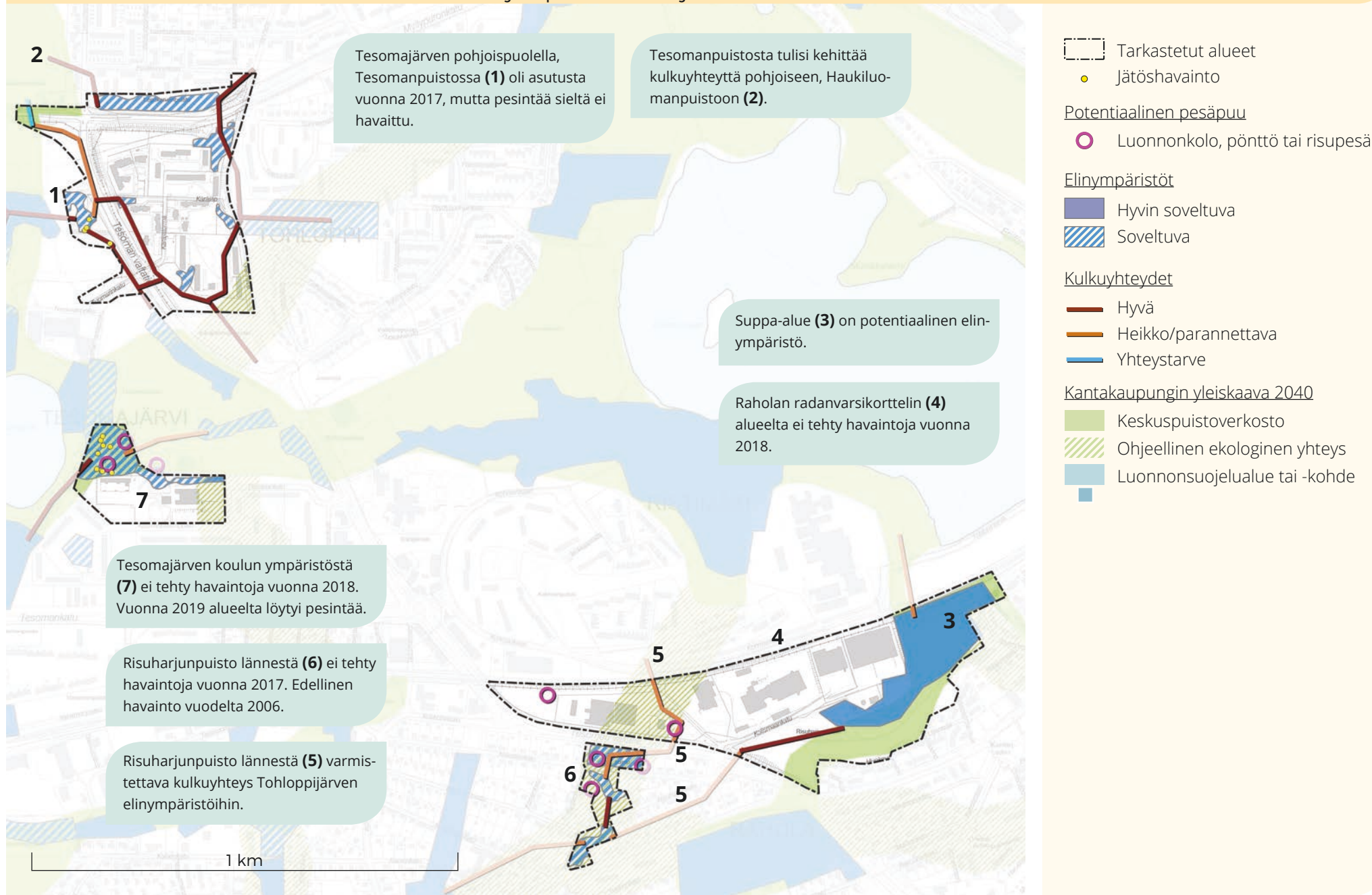
Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

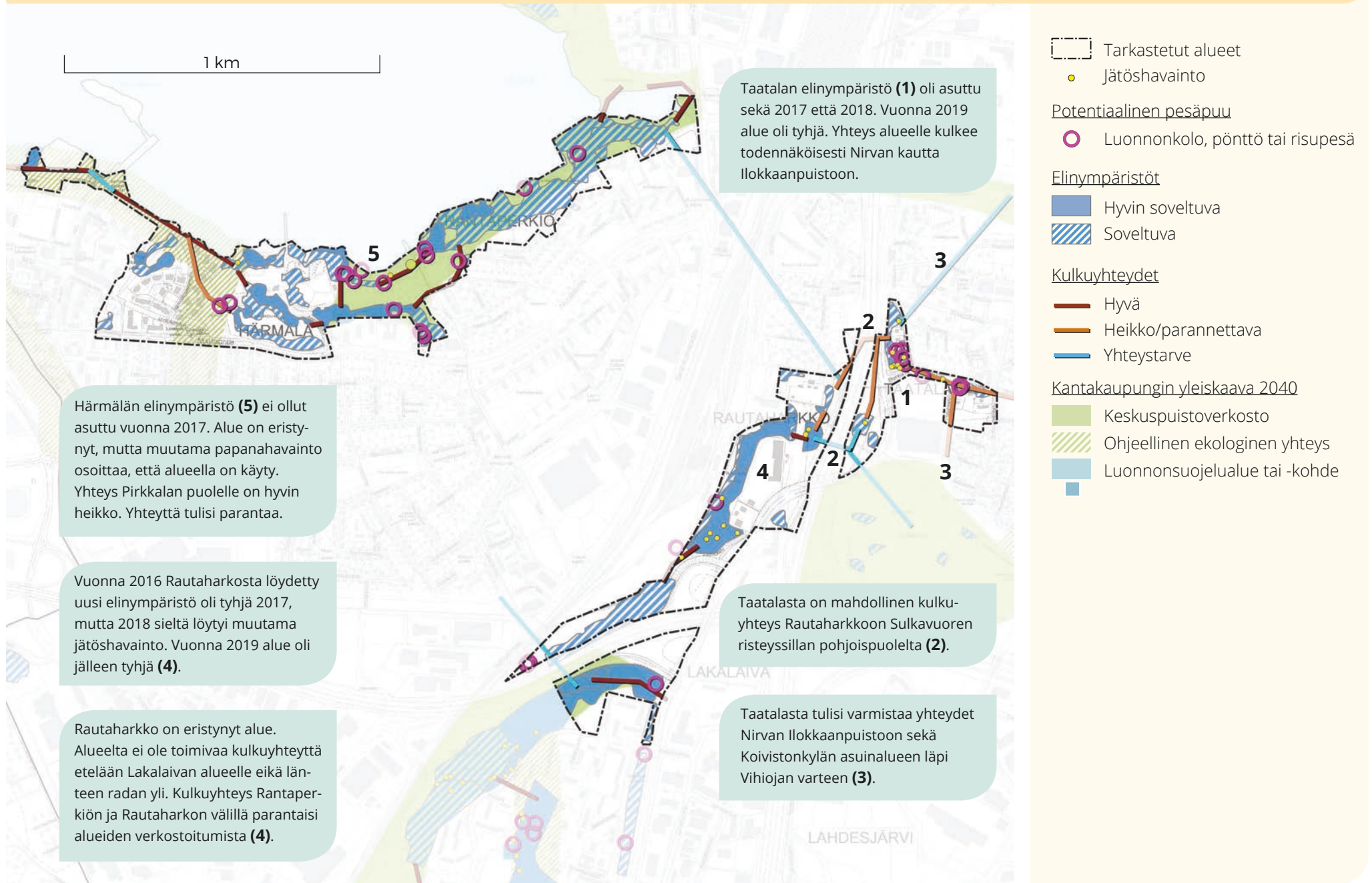
▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Tulokset: Tohlopin Käräjätörmä 2017, Tesomajärven koulu 2017-2018, Rahola Risuharjunpuisto 2017 ja Rahola radanvarsikortteli 2018

Tulokset: Härmälä 2017 sekä Rautaharkko ja Taatala 2017-2019

Tulokset: Multisilta 2017

▭ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Pohjoinen liito-oravan kulkureitti Vuorensuon suojaviheralueen (1) kautta oli lajin käytössä keväällä 2017.

Vuoresvuoren elinympäristö (2) oli käytössä vuonna 2017. Pesintää ei todettu, mutta saattaa olla, että laji pesi selvitysalueen ulkopuolella, Vuoresvuoren alueella. Marjamäenpuistosta löytyi havaintoja lajin liikkumisesta alueella.

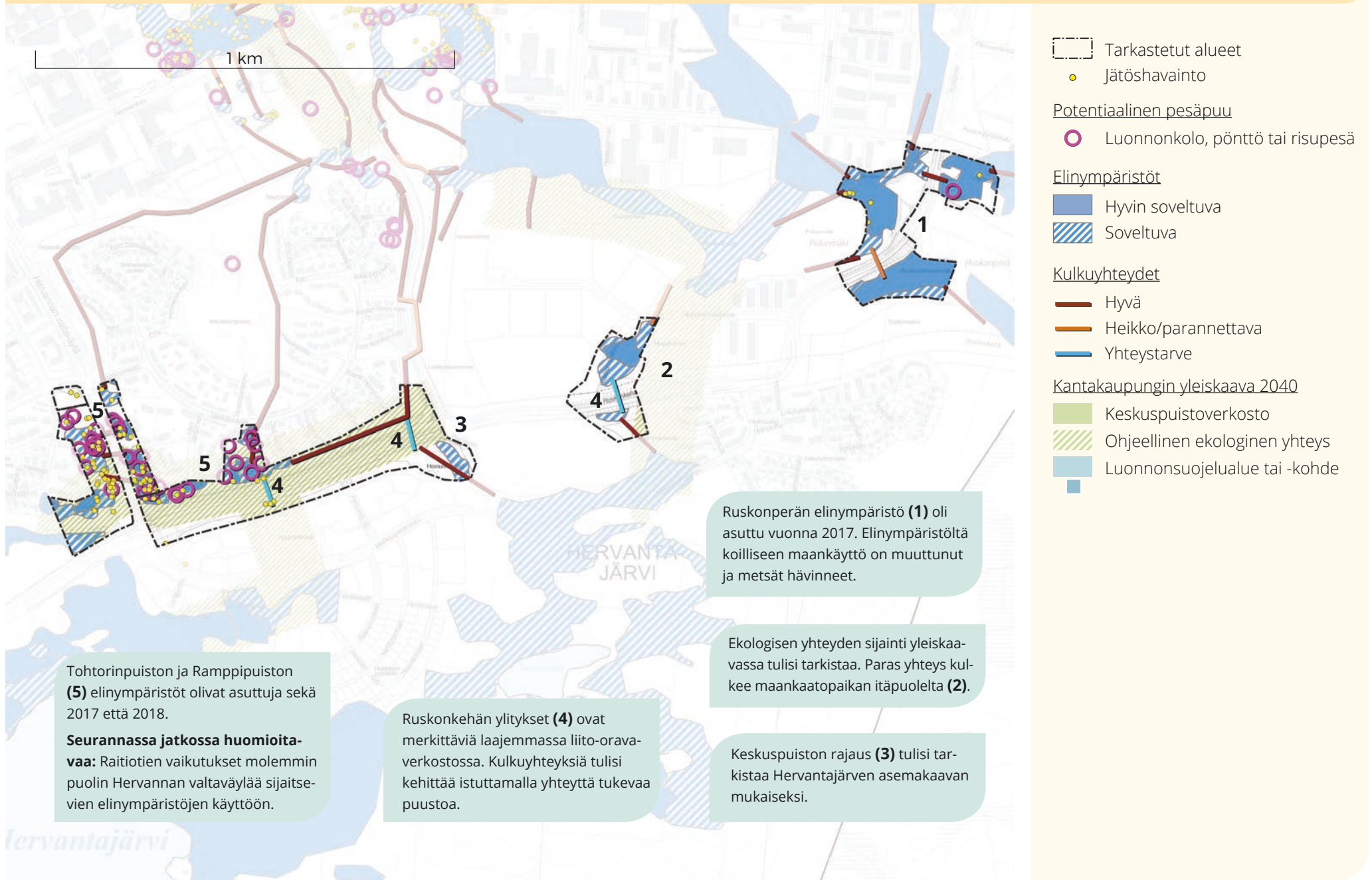
Erittäin tärkeä kulkuyhteyden kohta kantakaupungin itäisten ja läntisten liito-orava-alueiden välillä (3). Multisillan Marjamäenpuistosta liito-oravalle soveltuva kulkuyhteys kulkee sekä Vuoreksen Ylikulkukäytävän etelä- että pohjoispuolelta. Yhteyksien kehittäminen parantaisi VT3:n molemmin puolin sijaitsevan elinympäristön käytettävyyttä.

1 km

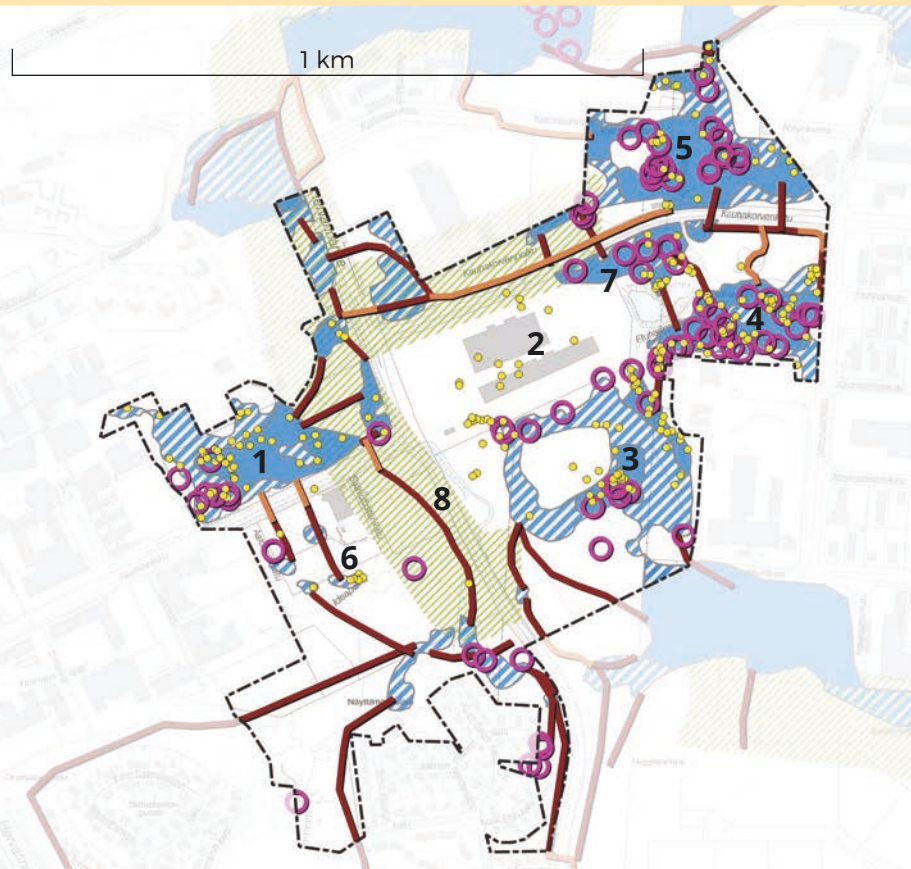
Seurannan jatko

Kulkuyhteyksien sijaintien tarkentaminen.

Tulokset: Ruskonkehä – Ramppipuisto 2017-2018, Tohtorinpuisto 2018, Huppionmäki ja Ruskonperä 2017

Tulokset: Raitiotievarikko 2017-2019

2017: Hermiankadun pohjoispuoli (1), raitiotievarikon alue (2), varikon eteläpuolinen alue (3), Etuhaanpuisto (4) sekä Kauhakorvenkadun pohjoispuolinen alue (5) olivat asuttuja. Hermiankadun eteläpuoliselta metsäalueelta löytyi mahdollinen uusi elinympäristö (6).

Luonnonsuojelulain poikkeamislupa raitiotievarikolle sai lainvoiman 12.4.2017. Poikkeamisluvassa edellytetyt kompensatiotoimet toteutettiin alueella 2016-2017. Varikon puusto kaadettiin syksyllä 2017 (2).

2018: Hermiankadun pohjoispuoli (1), varikon eteläpuolinen alue (3), Etuhaanpuisto (4) sekä Kauhakorvenkadun pohjoispuolinen alue (5) olivat asuttuja. Hermiankadun eteläpuolelta (6) ei löytynyt havaintoja lajista.

2019: Samat alueet olivat asuttuina kuin vuonna 2018. Kauhakorvenkadun pohjoispuoliselta alueelta (5) löytyi aiempia vuosia vähemmän jätöstä. Näyttäisi, että elinympäristön painopiste on siirtynyt Kauhakorvenkadun eteläpuolelle (4, 7). Hermiankadun eteläpuolelta (6) ei löytynyt tänäkään vuonna havaintoja.

Yleiskaavan keskuspuistoverkoston rajausta tulisi tarkistaa Etuhaanpuistossa (4), samoin ekologisen yhteyden aluetta Hermiankadun eteläpuolella (6).

Varikon eteläpuolista (3) elinympäristöä tulisi vahvistaa pönttöyksin. Seuranta-alueen metsiä tulisi uudistaa pikkuhiljaa, jotta liito-oravan elinmahdollisuudet säilyisivät alueella tulevaisuudessakin. Hervannantien ylitystä tulisi parantaa mahdollisimman lähellä Hermiankadun ja Hervannantien risteystä (8).

Liito-orava viihtyy edelleen varikon ympäristössä, vaikka varikon tontin metsä kaadettiin v. 2017. Seuranta-alueen liito-oravakanta näyttäisi vakiintuneen, (n. 3 (-4) naarasta, silloin tällöin joku uros) eikä tämä ole muuttanut varikkoalueen metsänkaadon ja louhimisen jälkeenkään. Laji ei näytä häiriintyvän melusta tai pölystä. Havaintojen perusteella näyttäisi siltä, että kompensatiotoimenpiteillä olisi mahdollista siirtää elinympäristöjä.

Luonnonsuojelulain poikkeuslupamenettelyyn liittyy liito-oravan seuranta-velvoite. Alueesta on laadittu erillinen seurantaohjelma, jonka mukaisesti aluetta seurataan ja tulokset raportoidaan vuosittain ELY-keskukselle. Tavoitteena on seurata liito-oravatilanteen kehittymistä alueella sekä poikkeuslupien ehtoina olevien kompensatiotoimien vaikutusta liito-oravan elinmahdollisuuksiin alueella 2-5 vuotta raitiotien rakentamisen jälkeen.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnokolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Alue on merkittävässä asemassa kantakaupungin liito-oravaverkostossa. Alueella on useita vakiintuneita elinympäristöjä ja alueen läpi kulkee merkittävä kulkuyhteys, joka yhdistää Kaukajärven ja Hervantajärven elinympäristöt toisiinsa.

Tulokset: Hallila 2017-2019

Jatkossa tulee varmistaa liito-oravan kulkuyhteyksien säilyminen kanjonissa (7) sekä Hallilanraitin länsipuolella (9). Samoin tulee varmistaa, että lajille säilyy Hervannan valtavyölyän ylitysmahdollisuus Vackerinpuistosta Tuomaanlähteenpuistoon. Yhteyttä Viialan elinympäristöille tulisi lisäksi kehittää.

Vackerinpuisto (1), Hervannan kanjoni (2) ja Lukonmäen suojaviherialue (3) ovat olleet asuttuja vuosina 2017-2019. Tuomaanlähteenpuistosta (4) löytyi ensimmäiset havainnot vuonna 2019. Korokinmäen (5) alueelta löytyi seurannassa havaintoja vain vuonna 2019.

Alueen läpi Hervannan kanjonissa (2) kulkee merkittävä liito-oravalle soveltuva kulkuyhteys, joka yhdistää Kaakkois-Tampereen ja Särkijärven alueen elinympäristöt toisiinsa. Tuomaanlähteenpuistosta (4) on lisäksi kulkuyhteys Leipakantien alikulun kautta Viialan ja Vihiojan varren elinympäristöihin.

Luonnonsuojelulain poikkeamislupa raitiotien rakentamiseksi Hallilan Vackerinpuiston alueelle sai lainvoiman 25.11.2016. Hallilan puusto kaadettiin lokakuussa 2017. Kompensaatioistutuksia on tehty Siikin alikulun (6) ympäristöön sekä Hervannan kanjonin sillan alle (7). Myöhemmin myös Hallilan raitiotiepysäkin rinteelle (8).

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

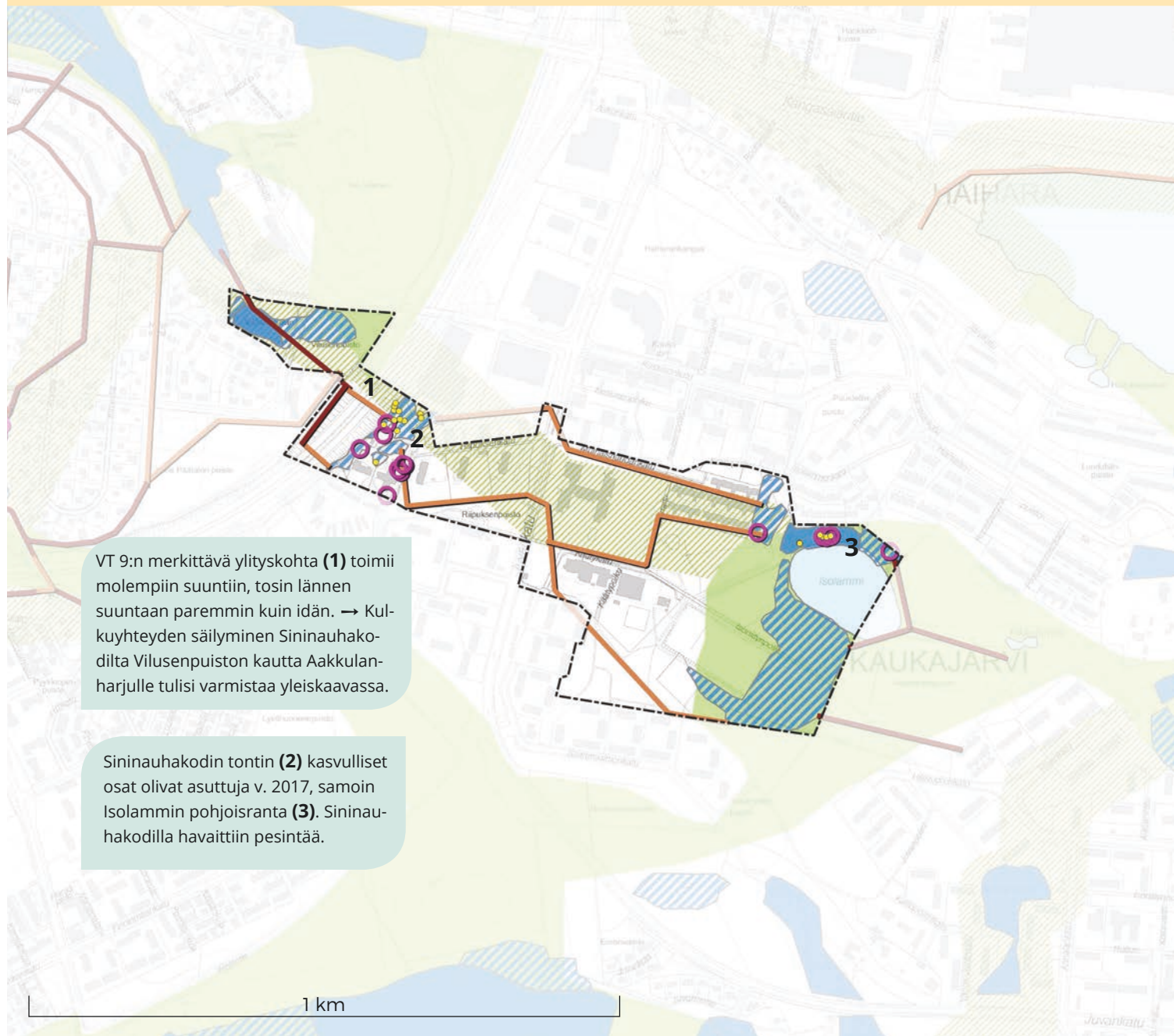
■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

1 km

Hallilan seuranta-alueella on hyvällä suunnittelulla ja onnistuneilla kompensatiotoimilla saatu pidettyä liito-oravan elinympäristöt asuttuina, vaikka metsäpinta-ala on raitiotien rakentamisen myötä pienentynyt.

Seuranta: Luonnonsuojelulain poikkeuslupamenettelyyn liittyy liito-oravan seurantavelvoite. Alueesta on laadittu erillinen seurantaohjelma, jonka mukaisesti aluetta seurataan ja tulokset raportoidaan vuosittain ELY-keskukselle. Tavoitteena on seurata liito-oravatilanteen kehittymistä alueella sekä poikkeuslupien ehtoina olevien kompensatiotoimien vaikutusta liito-oravan elinmahdollisuuksiin alueella 2-5 vuotta raitiotien rakentamisen jälkeen.

Tulokset: Isolammi-Vilusenpuisto 2017

VT 9:n merkittävä ylityskohta **(1)** toimii molempiin suuntiin, tosin lännen suuntaan paremmin kuin idän. → Kulkuyhteyden säilyminen Sininauhakodilta Vilusenpuiston kautta Aakkulanharjulle tulisi varmistaa yleiskaavassa.

Sininauhakodin tontin **(2)** kasvilliset osat olivat asuttuja v. 2017, samoin Isolammin pohjoisranta **(3)**. Sininauhakodilla havaittiin pesintää.

- ▭ Tarkastetut alueet
- Jätöshavainto
- Potentiaalinen pesäpuu
- Luonnonkolo, pönttö tai risupesä
- Elinympäristöt
- Hyvin soveltuva
- ▨ Soveltuva
- Kulkuyhteydet
- Hyvä
- Heikko/parannettava
- Yhteystarve
- Kantakaupungin yleiskaava 2040
- Keskuspuistoverkosto
- ▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys
- Luonnonsuojelualue tai -kohde

Kulkuyhteydet Sininauhakodin elinympäristön ja Isolammin välillä ovat yksittäisten puurivien varassa. Isolamminpuisto on osa yleiskaavan keskuspuistoverkostoa, mutta Riipuksenkadun elinympäristö on osa Kaukajärven keskustatoimintojen aluetta.

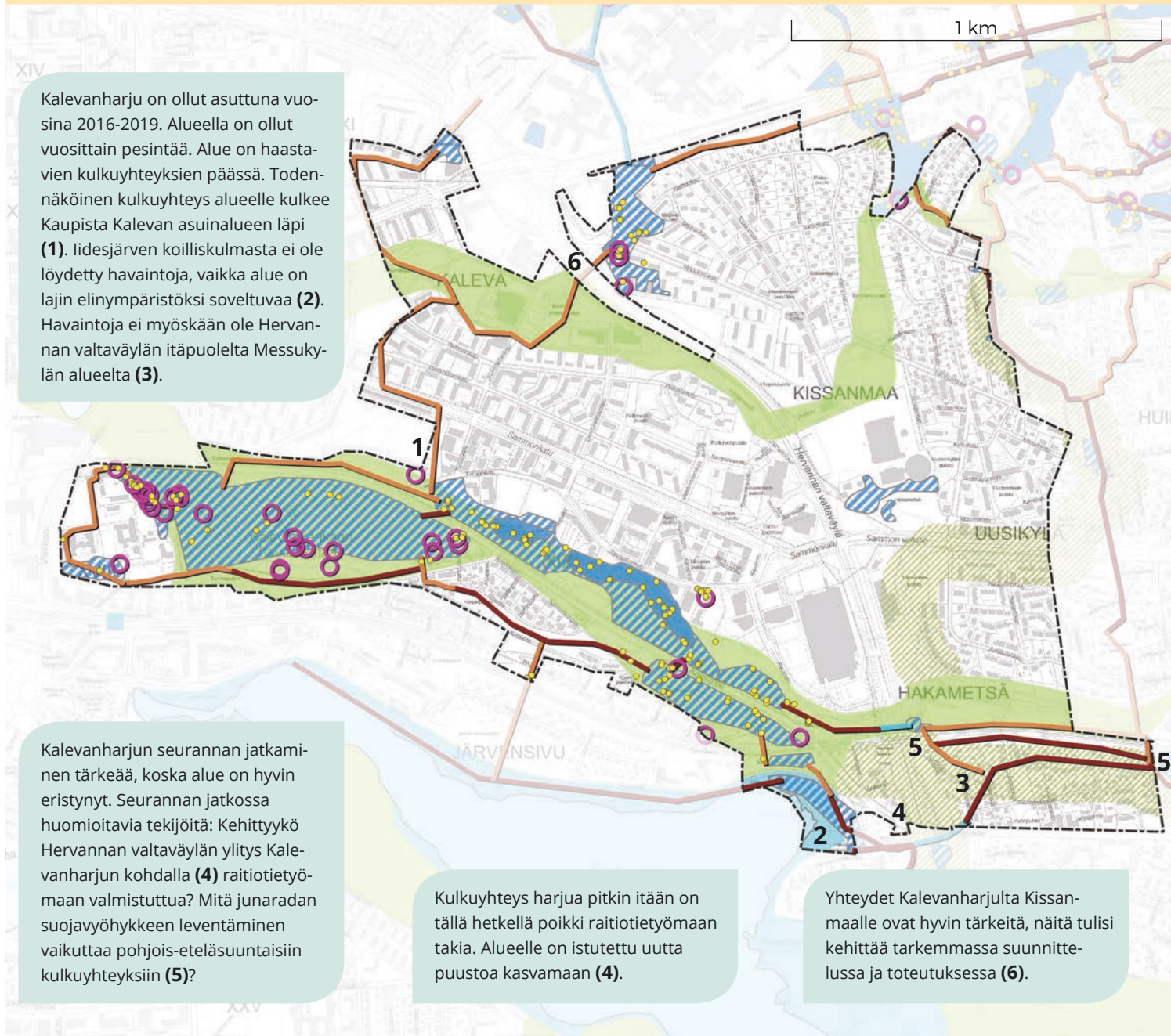
Tulokset: Kalevanharju 2017-2019, Kaleva ja Kissanmaa 2017

Kalevanharju on ollut asuttuna vuosina 2016-2019. Alueella on ollut vuosittain pesintää. Alue on haastavien kulkuyhteyksien päässä. Todennäköinen kulkuyhteys alueelle kulkee Kaupista Kalevan asuinalueen läpi **(1)**. Iidesjärven koilliskulmasta ei ole löydetty havaintoja, vaikka alue on lajin elinympäristöksi soveltuvaa **(2)**. Havaintoja ei myöskään ole Hervannan valtavyhlän itäpuolelta Messukylän alueelta **(3)**.

Kalevanharjun seurannan jatkaminen tärkeää, koska alue on hyvin eristynyt. Seurannan jatkossa huomioitavia tekijöitä: Kehittykö Hervannan valtavyhlän ylitys Kalevanharjun kohdalla **(4)** raitiotietyömaan valmistuttua? Mitä junaradan suojavyöhykkeen leventäminen vaikuttaa pohjois-eteläsuuntaisiin kulkuyhteyksiin **(5)**?

Kulkuyhteys harjua pitkin itään on tällä hetkellä poikki raitiotietyömaan takia. Alueelle on istutettu uutta puustoa kasvamaan **(4)**.

Yhteydet Kalevanharjulta Kissanmaalle ovat hyvin tärkeitä, näitä tulisi kehittää tarkemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa **(6)**.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

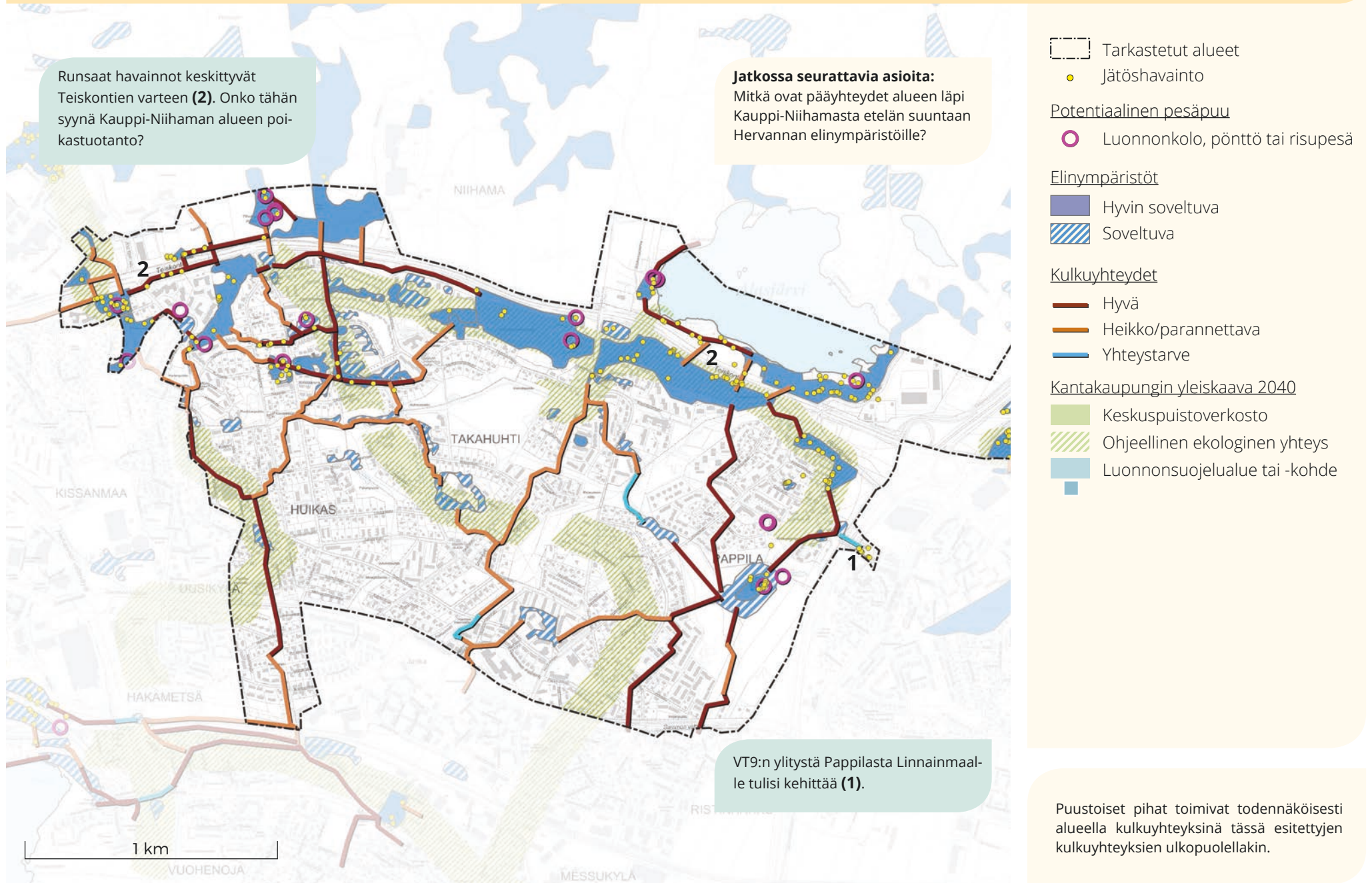
Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

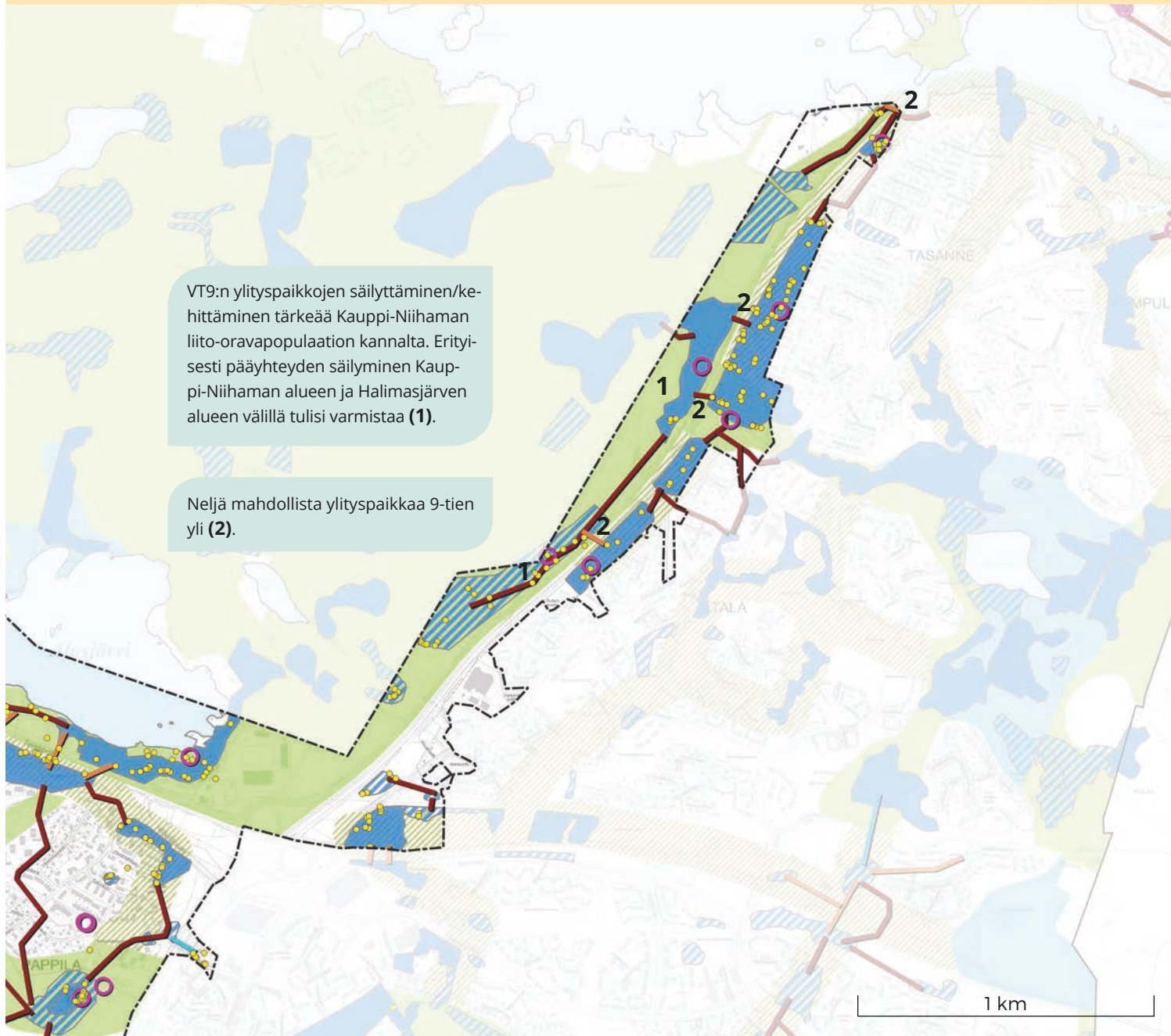
▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Tulokset: Teiskontien varsi 2017-2018, Huhmarvuorenpuisto ja Pappilanpuisto 2017-2019, Takahuhti ja Pappila 2017

Tulokset: 9-tien varsi –Atala ja Tasanne 2017 ja 2018

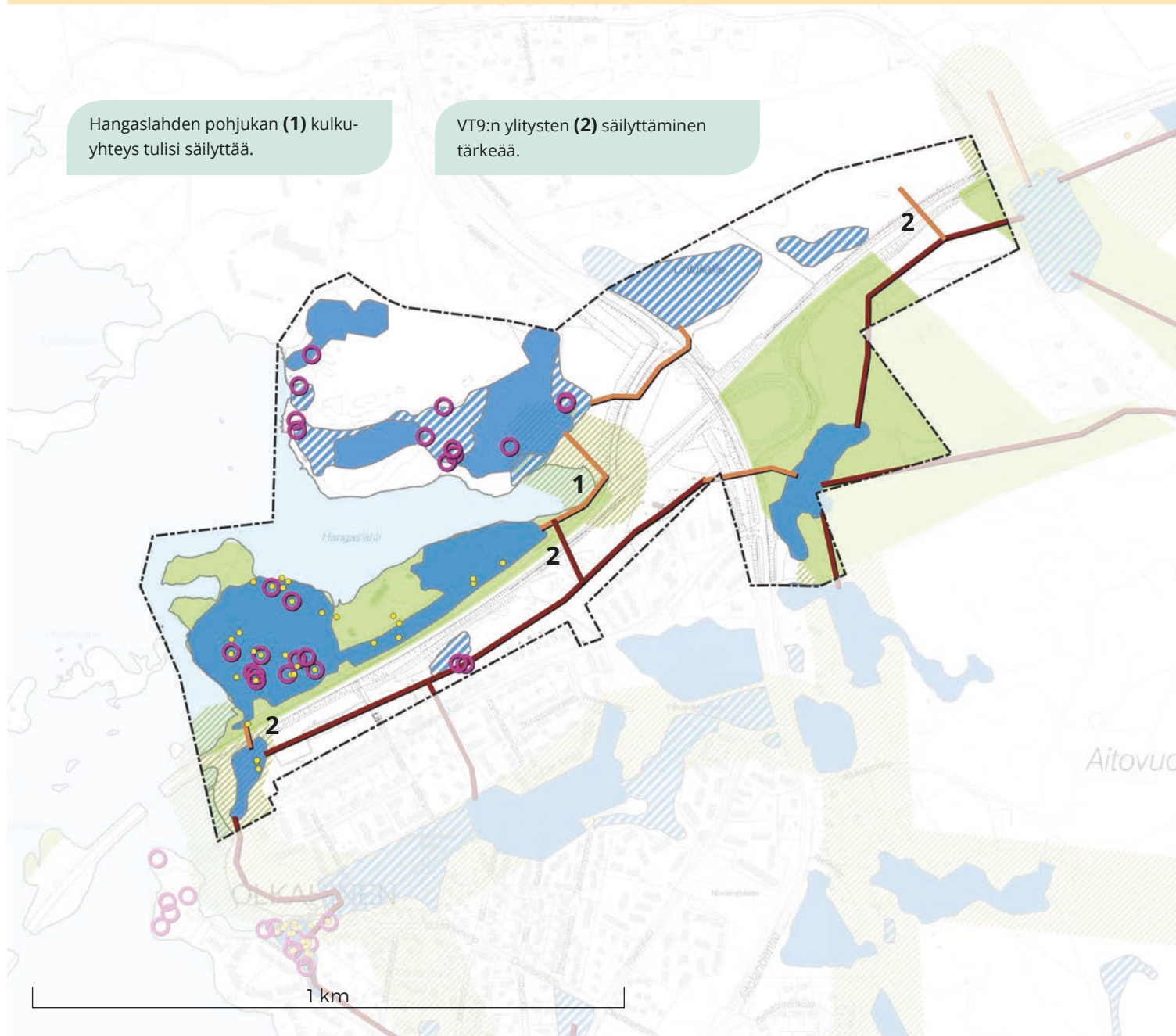
VT9:n ylityspaikkojen säilyttäminen/kehittäminen tärkeää Kauppi-Niihaman liito-oravapopulaation kannalta. Erityisesti pääyhdyden säilyminen Kauppi-Niihaman alueen ja Halimasjärven alueen välillä tulisi varmistaa (1).

Neljä mahdollista ylityspaikkaa 9-tien yli (2).

- Tarkastetut alueet
- Jätöshavainto
- Potentiaalinen pesäpuu
- Luonnonkolo, pönttö tai risupesä
- Elinympäristöt
- Hyvin soveltuva
- Soveltuva
- Kulkuyhteydet
- Hyvä
- Heikko/parannettava
- Yhteystarve
- Kantakaupungin yleiskaava 2040
- Keskuspuistoverkosto
- Ohjeellinen ekologinen yhteys
- Luonnonsuojelualue tai -kohde

Havainnot 9-tien ympäristössä ovat lisääntyneet 10 vuoden sisällä.

Tulokset: 9-tien varsi –Hangaslahti 2017 ja 2018

Tarkastetut alueet

Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

Hyvin soveltuva

Soveltuva

Kulkuyhteydet

Hyvä

Heikko/parannettava

Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

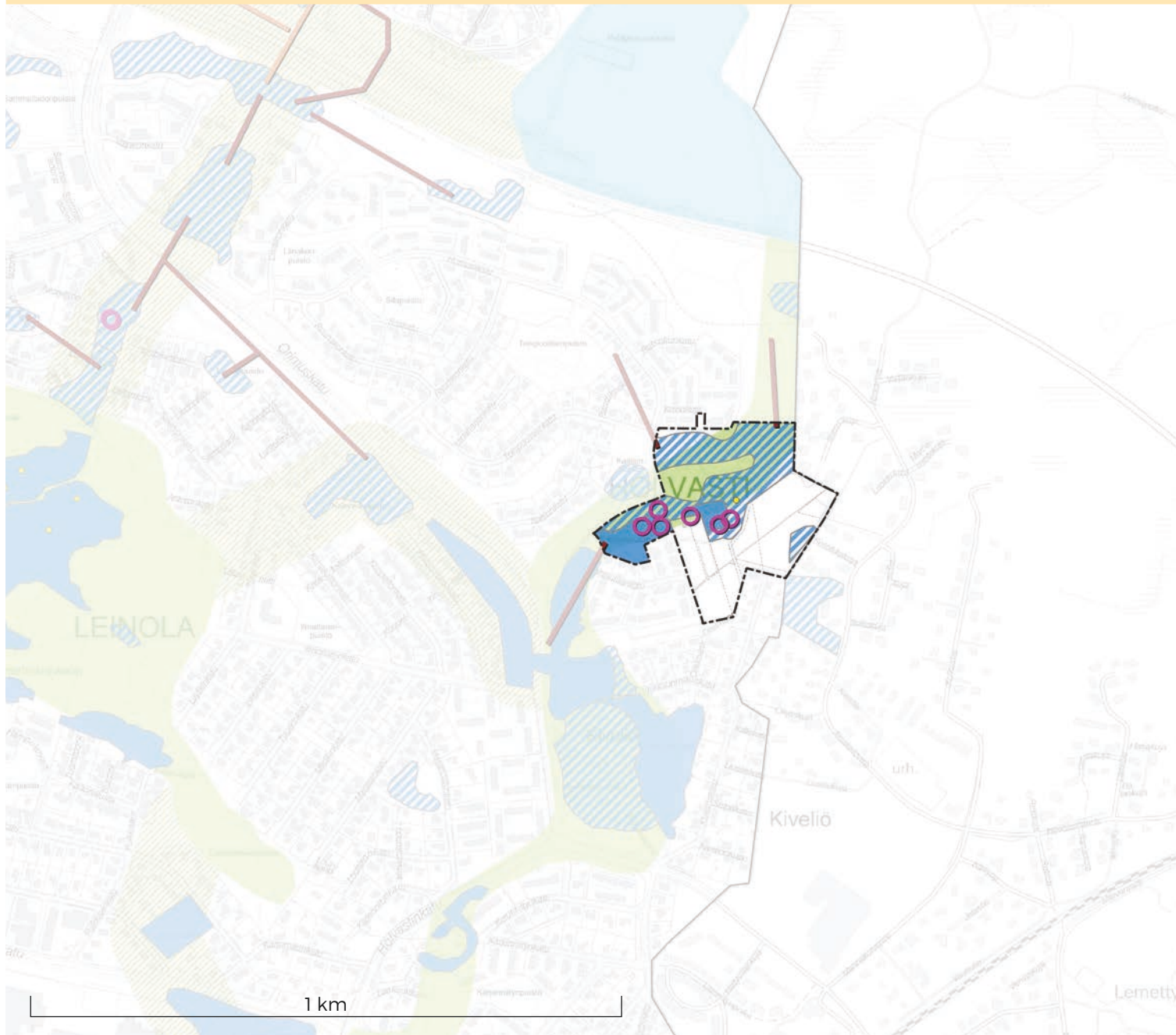
Keskuspuistoverkosto

Ohjeellinen ekologinen yhteys

Luonnonsuojelualue tai -kohde

Alueella on suuri merkitys laajemmassa liito-oravaverkostossa. Alue kytkeytyy kulkuyhteyksien välityksellä Nurmi-Sorilan alueen sekä Kangasalan puolen elinympäristöihin.

Tulokset: Holvasti 2017 ja 2018

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

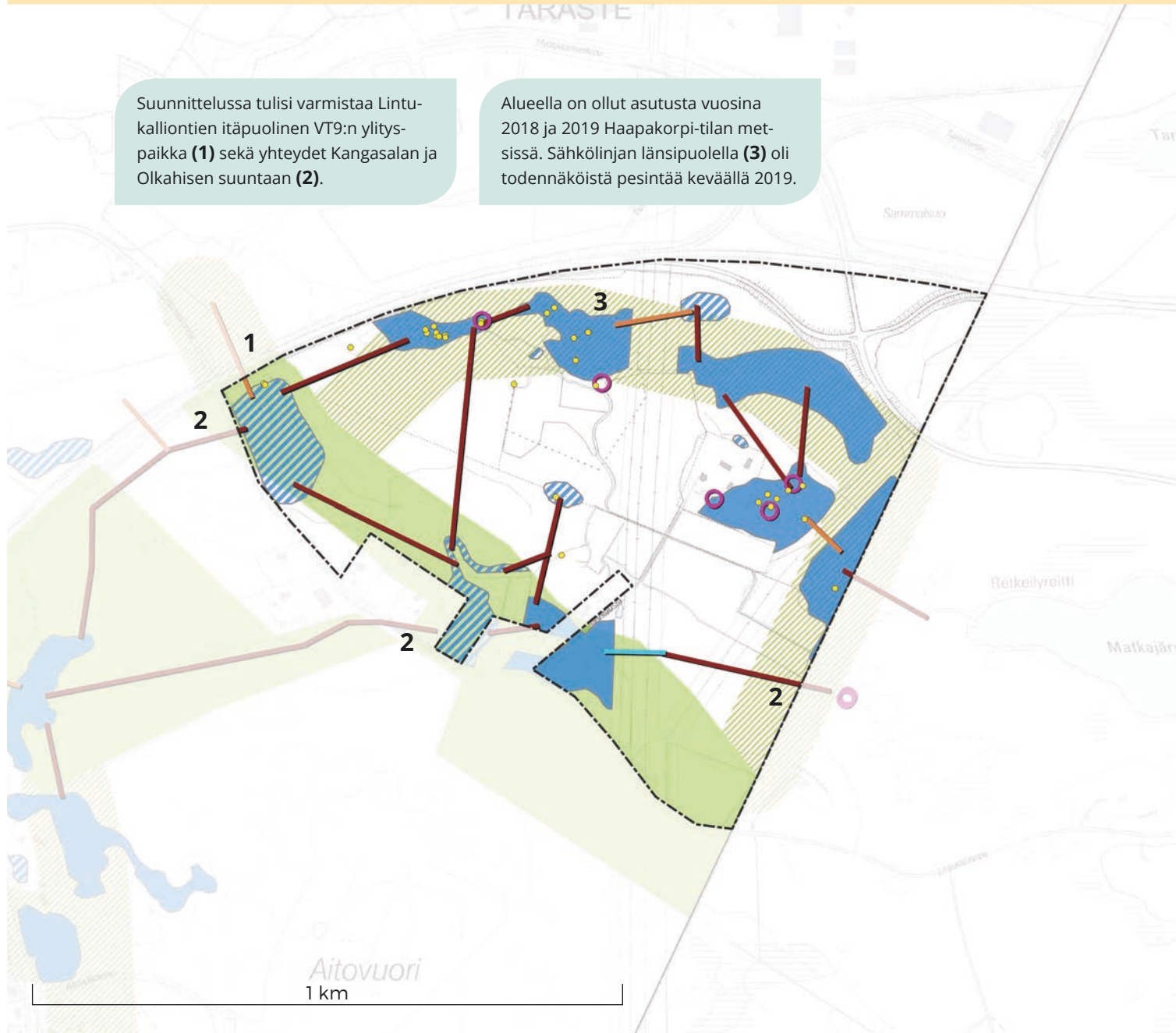
▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Alue on liito-oravan pohjois-eteläsuuntaisten kulkuyhteyksien kannalta merkittävä.

Seurannassa jatkossa selvitettävää: Kytkeytyminen Kangasalan puolen elinympäristöihin.

Tulokset: Aitovuori 2018 ja 2019

Suunnittelussa tulisi varmistaa Lintukalliontien itäpuolinen VT9:n ylityspaikka (1) sekä yhteydet Kangasalan ja Olkahisen suuntaan (2).

Alueella on ollut asutusta vuosina 2018 ja 2019 Haapakorpi-tilan metsissä. Sähkölinjan länsipuolella (3) oli todennäköistä pesintää keväällä 2019.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

▨ Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

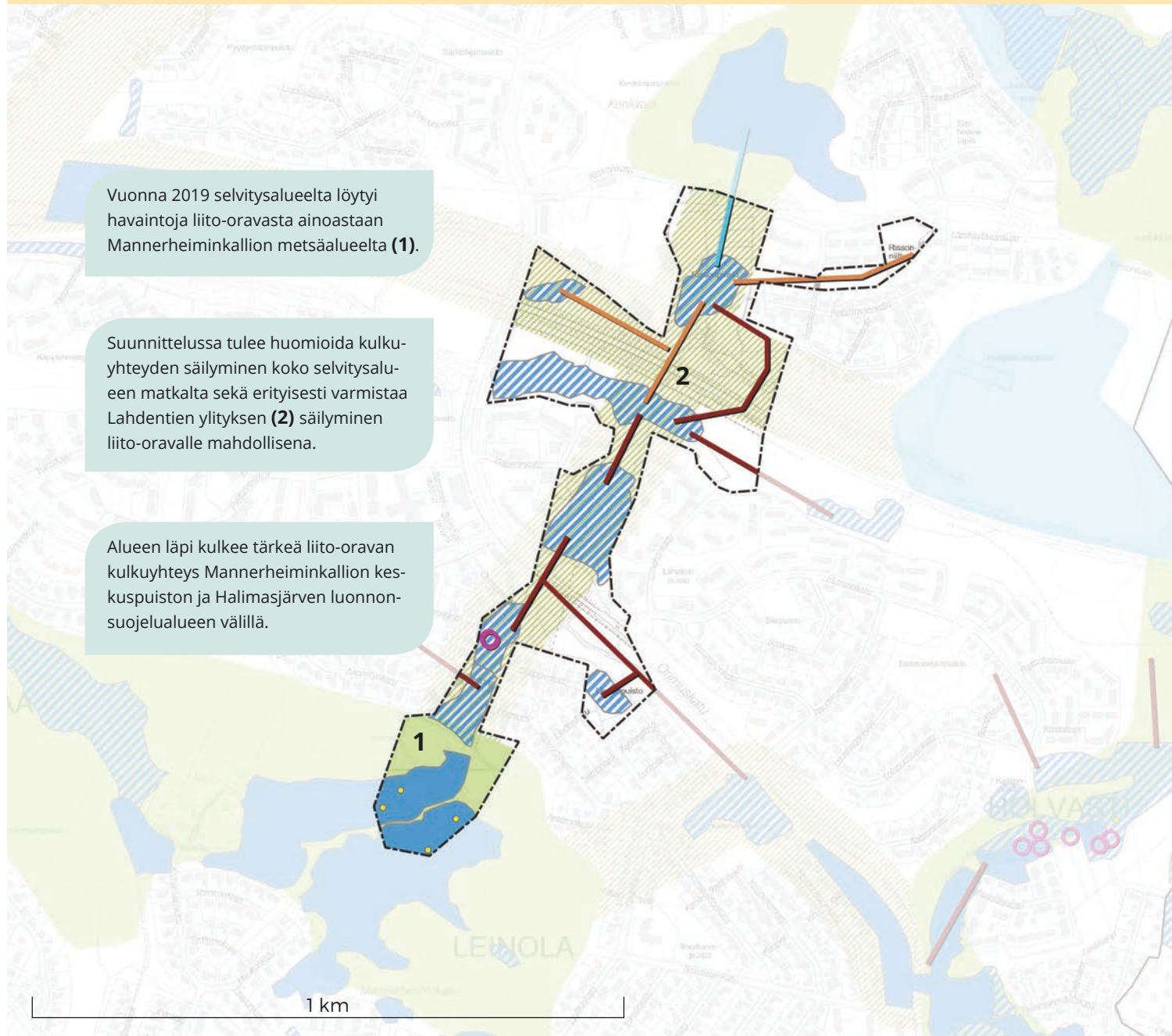
▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Alue on liito-oravan sekä Pohjois-Tampereelle että Kangasalan puolelle kulkevien yhteyksien kannalta merkittävä.

Tulokset: Linnainmaa-Risso 2019

Tarkastetut alueet

Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

Hyvin soveltuva

Soveltuva

Kulkuyhteydet

Hyvä

Heikko/parannettava

Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

Keskuspuistoverkosto

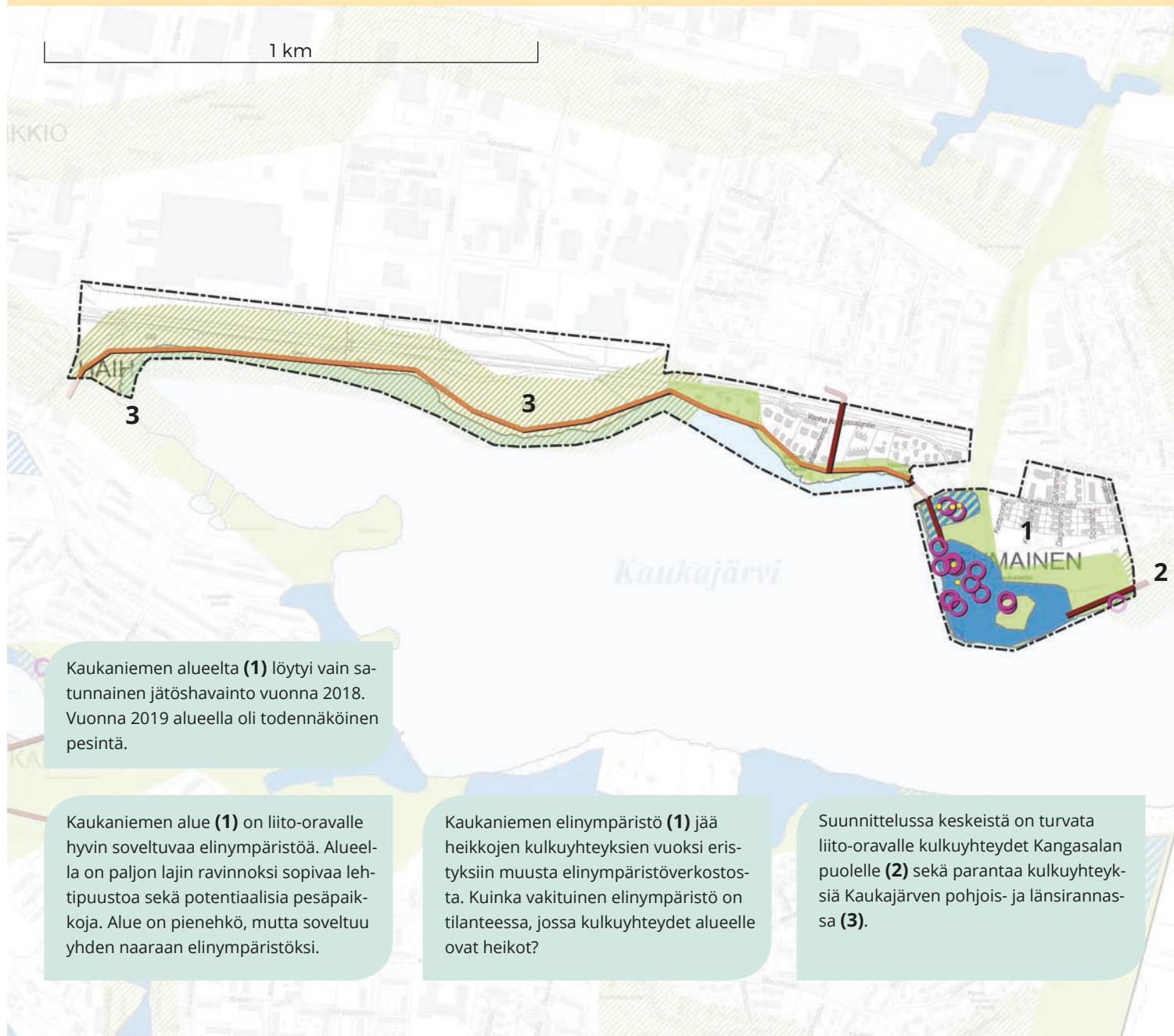
Ohjeellinen ekologinen yhteys

Luonnonsuojelun alue tai -kohde

Selvitysalueella on tärkeä merkitys laajempien pohjois-etelä-suuntaisten kulkuyhteyksien toimivuudessa Koillis-Tampereella.

Seuranta tulisi jatkaa erityisesti Risson alueen kulkuyhteyksien toimivuuden näkökulmasta.

Tulokset: Kaukajärven pohjoisranta 2018 ja 2019

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

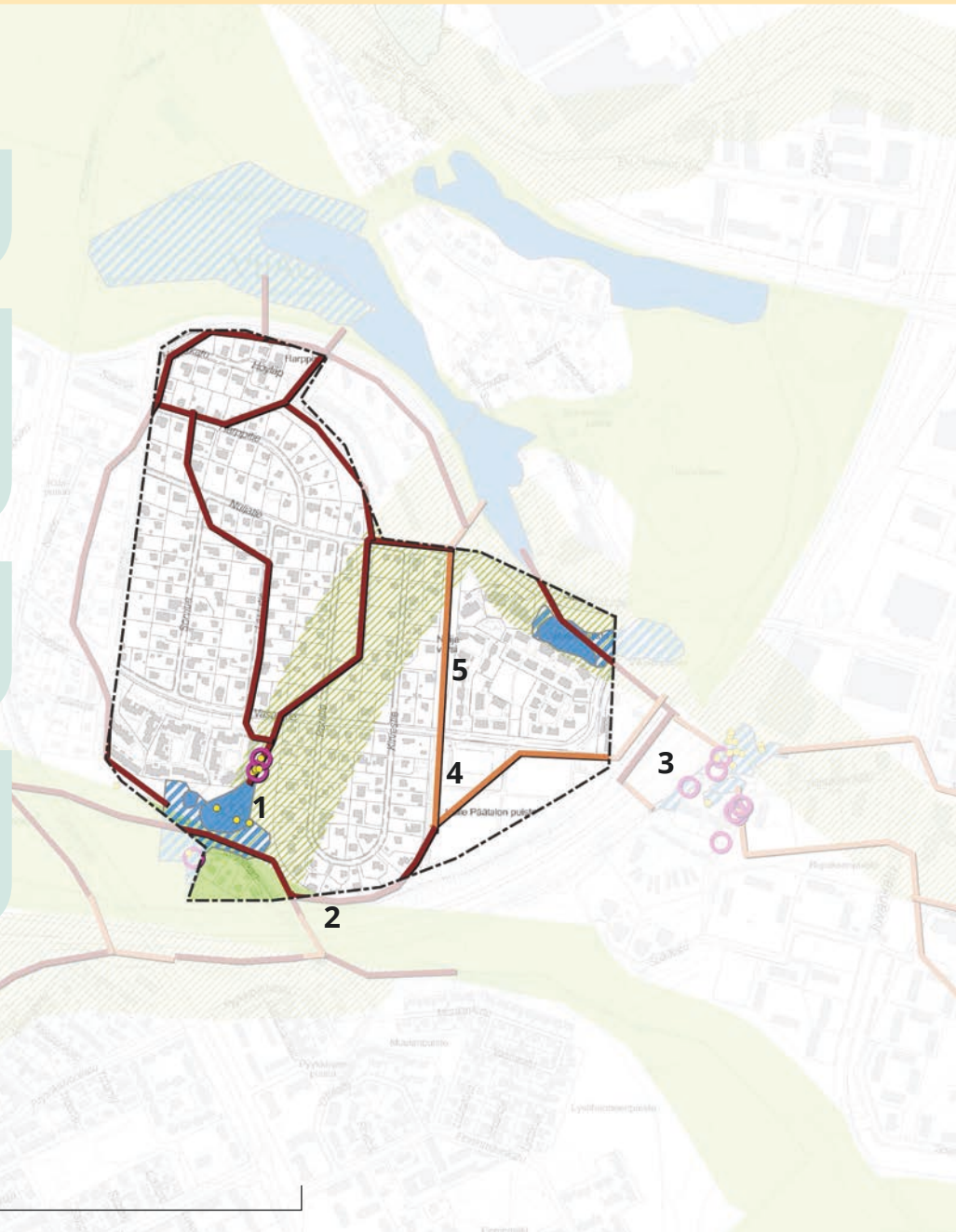
Tulokset: Viiala 2019

Alueelta **(1)** löytyi keväällä 2019 liito-oravan pesintää Vihiojan varresta Viialanpuistosta.

Viialan läpi kulkee merkittävä liito-oravan kulkuyhteyskokonaisuus, joka yhdistää eteläiset elinympäristöt (Hervanta-Rusko) koillisiin (Kaukajärvi-Halimasjärvi) ja edelleen pohjoisiin elinympäristöihin (Kauppi-Niihama).

Alueella on kaksi erittäin merkittävää VT9:n yli/ali kulkevaa yhteyttä: Leipakantien alikulku **(2)** ja ylitys Vilusenpuistosta kohti Riipuksenpuistoa **(3)**.

Suunnittelussa keskeistä on turvata Viialan asuntoalueen läpi kulkeva yhteys. Kehitettävää kulkuyhteyksiä ovat Kalle Päätalon puisto **(4)** - Nuijavarasi-puisto **(5)** sekä Leipakantien alikulku **(2)**.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

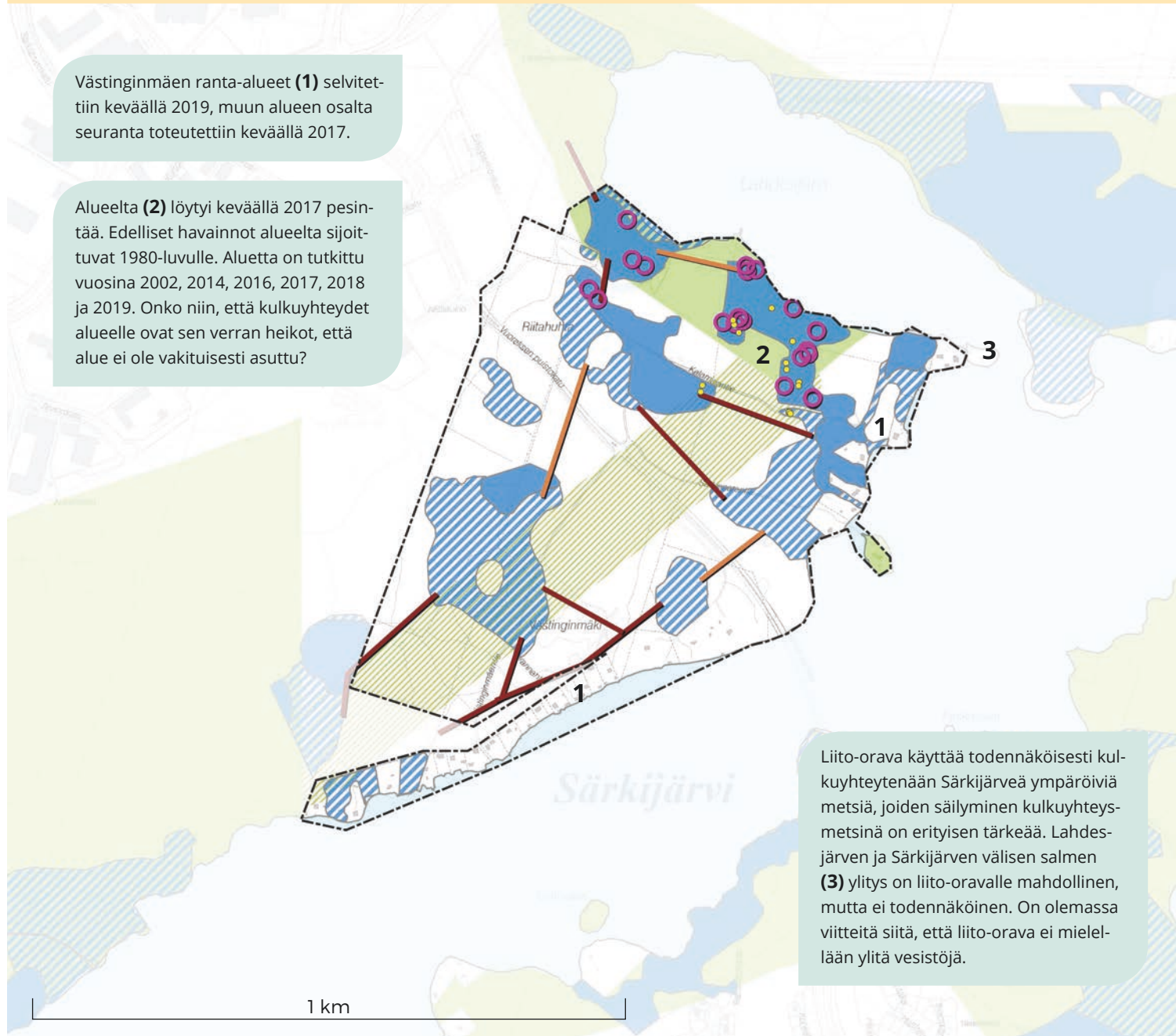
▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Tulokset: Västinginjärvi 2017, Västinginjärven ranta-alueet 2019

Västinginjärven ranta-alueet **(1)** selvitetiin keväällä 2019, muun alueen osalta seuranta toteutettiin keväällä 2017.

Alueelta **(2)** löytyi keväällä 2017 pesintää. Edelliset havainnot alueelta sijoittuvat 1980-luvulle. Aluetta on tutkittu vuosina 2002, 2014, 2016, 2017, 2018 ja 2019. Onko niin, että kulkuyhteydet alueelle ovat sen verran heikot, että alue ei ole vakituisesti asuttu?

Liito-orava käyttää todennäköisesti kulkuyhteytenään Särkijärveä ympäröiviä metsiä, joiden säilyminen kulkuyhteyksinä on erityisen tärkeää. Lahdesjärven ja Särkijärven välisen salmen **(3)** ylitys on liito-oravalle mahdollinen, mutta ei todennäköinen. On olemassa viitteitä siitä, että liito-orava ei mielellään ylitä vesistöjä.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskusuistoverkosto

▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

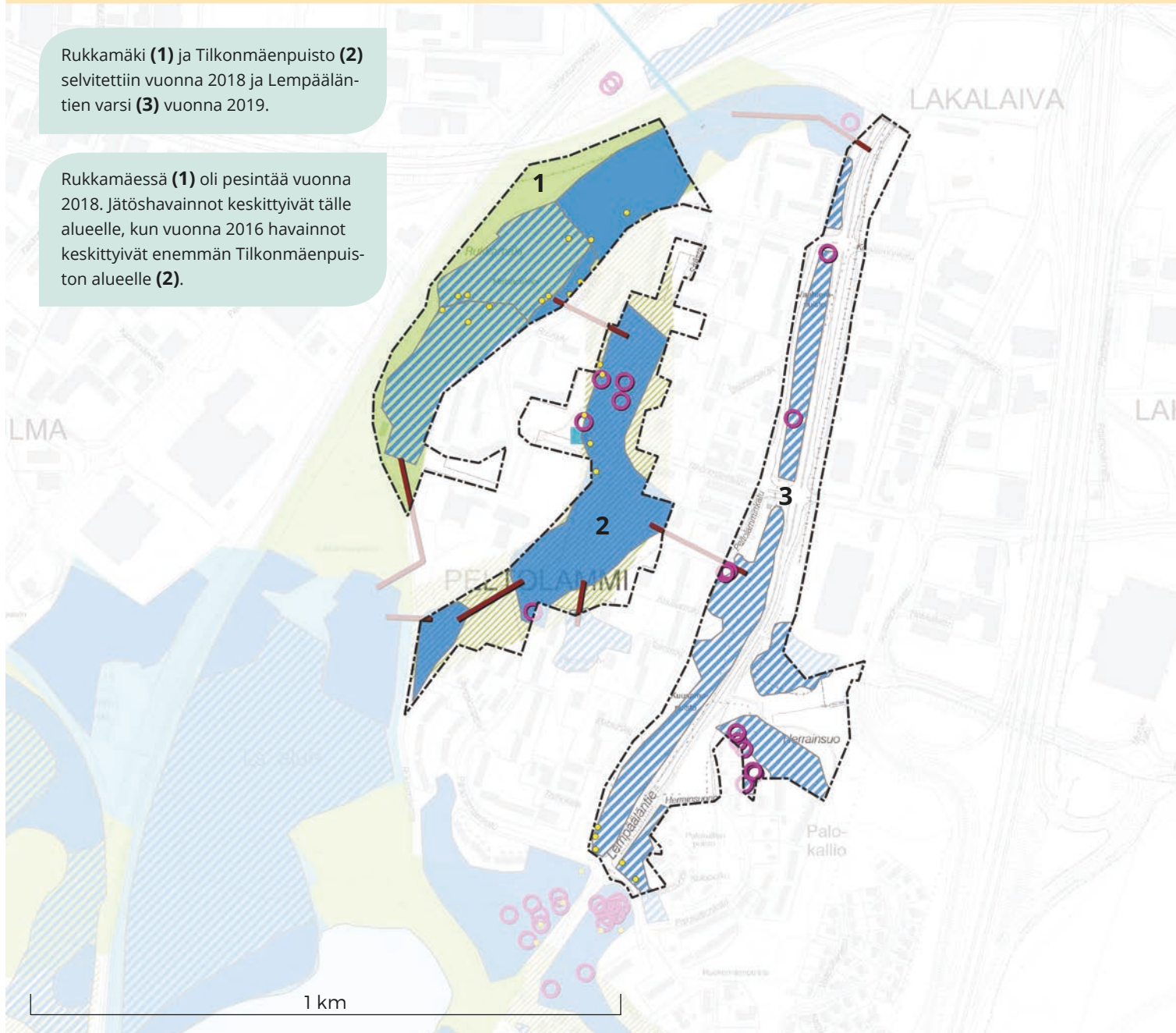
■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Suunnittelussa keskeistä on turvata Särkijärven rannan suuntaiset kulkuyhteydet sekä yhteydet Vuoreksen puistokadun yli.

Tulokset: Peltolammi: Rukkamäki ja Tilkonmäenpuisto 2018, Lempääläntien varsi 2019

Rukkamäki (1) ja Tilkonmäenpuisto (2) selvitetiin vuonna 2018 ja Lempääläntien varsi (3) vuonna 2019.

Rukkamäessä (1) oli pesintää vuonna 2018. Jätöshavainnot keskittyivät tälle alueelle, kun vuonna 2016 havainnot keskittyivät enemmän Tilkonmäenpuiston alueelle (2).

- Tarkastetut alueet
- Jätöshavainto
- Potentiaalinen pesäpuu
- Luonnonkolo, pönttö tai risupesä
- Elinympäristöt
- Hyvin soveltuva
- Soveltuva
- Kulkuyhteydet
- Hyvä
- Heikko/parannettava
- Yhteystarve
- Kantakaupungin yleiskaava 2040
- Keskuspuistoverkosto
- Ohjeellinen ekologinen yhteys
- Luonnonsuojelualue tai -kohde

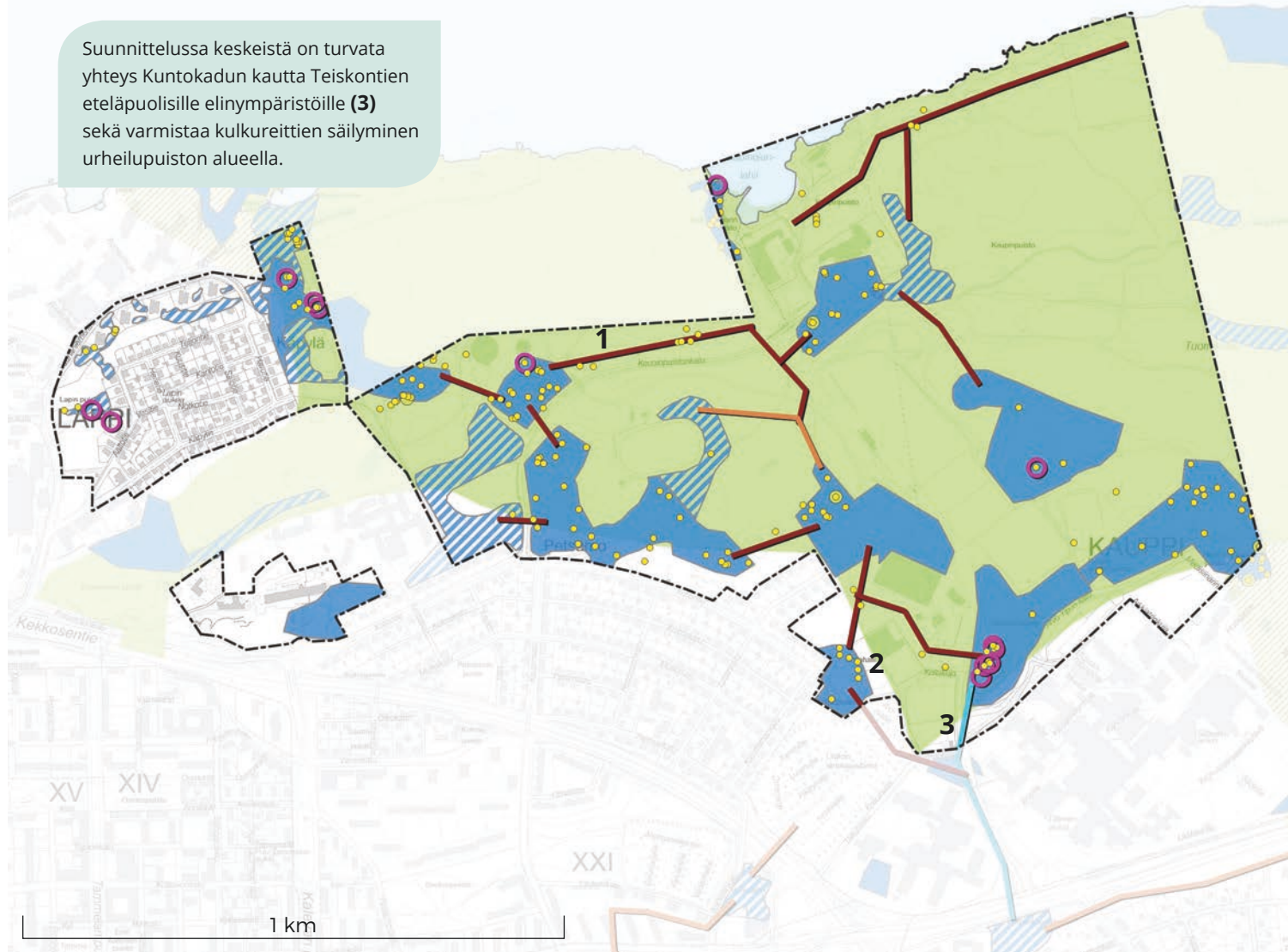
Peltolammin elinympäristöt ovat osa kantakaupungin lounaista liito-oravan elinympäristöverkostoa. Alueelta on kulkuyhteys Pirkkalan elinympäristöihin Peltolammin luonnonsuojelun kautta sekä Särkijärven elinympäristöihin VT3:n yli etelässä, kuntarajan tuntumassa.

Suunnittelussa keskeistä on turvata sekä seudulliset yhteydet että yhteys Särkijärven ja sitä kautta kaakkoisen Tampereen liito-oravaverkostoon.

Tulokset: Käpylä 2018, Kaupin urheilupuiston alue 2019

Merkittävimmät kulkureitit kulkevat UKK-instituutin ja Tähtitornin välillä **(1)** sekä Kaupinurheilukentiltä Keilahallin kautta Biokadulle **(2)**.

Suunnittelussa keskeistä on turvata yhteys Kuntokadun kautta Teiskontien eteläpuolisille elinympäristöille **(3)** sekä varmistaa kulkureittien säilyminen urheilupuiston alueella.

□ Tarkastetut alueet

● Jätöshavainto

Potentiaalinen pesäpuu

○ Luonnonkolo, pönttö tai risupesä

Elinympäristöt

■ Hyvin soveltuva

▨ Soveltuva

Kulkuyhteydet

— Hyvä

— Heikko/parannettava

— Yhteystarve

Kantakaupungin yleiskaava 2040

■ Keskuspuistoverkosto

▨ Ohjeellinen ekologinen yhteys

■ Luonnonsuojelualue tai -kohde

Alueella on havaintojen perusteella elinvoimainen liito-oravakanta.

Kaupin urheilupuiston alueen selvityksen on laatinut Ramboll osana Kaupin urheilupuiston asemakaavahanketta.

Seurannan yhteenveto

Seurannassa tehtyjä yleisiä huomioita

Pääsääntöisesti samat alueet asuttuja seurantavuosina 2017-2019. Peräkkäisinä vuosina voi olla vaihtelua yksittäisten elinympäristöjen asuttamisessa.

Vaihtelu saattaa johtua elinympäristöverkoston pirstaloitumisesta. Lajin lyhytikäisyydellä saattaa myös olla vaikutusta. Tyhjen elinpiirien täytyminen voi olla haasteellista esim. Lentävänniemessä ja Rautaharkossa. Näiden alueiden seuranta tulisivatkin jatkaa.

Elinympäristöverkosto on pirstaloitunut.

Erityisesti Länsi-Tampereen verkosto on eristyksissä ja pirstaloitunut. Minimielinpiirin määrittäminen kantakaupungin alueella on haasteellista. Mikä on esim. tonttien kasvillisuuden merkitys osana elinympäristöjä?

Kulkuyhteyksien merkitys korostuu pirstaloituneessa elinympäristöverkostossa.

Osa yleiskaavan ekologisista yhteyksistä on heikentynyt ja osa on vain yhden puun varassa tai yhteys on katkennut. -> tarvitaan yleisohjeistusta ekologisten yhteyksien kehittämiseen jatkosuunnittelua ja toimenpiteitä varten.

Melu ei häiritse otusta niin paljon, että se vaihtaisi elinpiiriä.

Raitiotievarikolla ja Hallilassa oli tuoreita havaintoja aivan murskaus-koneen ja räjäyttelyn vierestä. Onko melulla kuitenkin vaikutusta tyhjen elinympäristöjen täyttymiseen?

On viitteitä, että kompensatiotoimenpiteillä olisi mahdollista siirtää elinympäristöjä.

Raitiotievarikon alueella on tehty havaintoja lajista uusilta, soveltuville elinympäristöiltä varikon lähistöltä.

Liito-oravan elinikä saattaa kaupunki-alueella olla pidempi kuin liito-oravan keskimääräinen elinikä.

Lentävänniemessä näyttäisi, että mahdollisesti sama yksilö on asuttanut aluetta ainakin kolme vuotta peräkkäin. Liito-oravan elinikäksi on arvioitu 1-2 vuotta (Hanski 2016). Onko elinympäristöllä vaikutusta elinikään?

Seudulliset ekologist kulkuyhteydet.

Seudullisten ekologisten yhteyksien kehittäminen on tärkeää lisääntymisen ja geenivaihdon kannalta, myös muiden lajien osalta kuin liito-oravan. Seudullisten yhteyksien selvittäminen olisi seurannan seuraava vaihe.

Seurannan tulosten jalkauttaminen

Tarkennukset yleiskaavan keskuspuistoverkon rajauksiin sekä ekologiin yhteyksiin.

Ekologisten yhteyksien luokittelu tietomallin avulla.

Monimuotoisuuden turvaaminen laajasti, ei vain yhden lajin näkökulma.

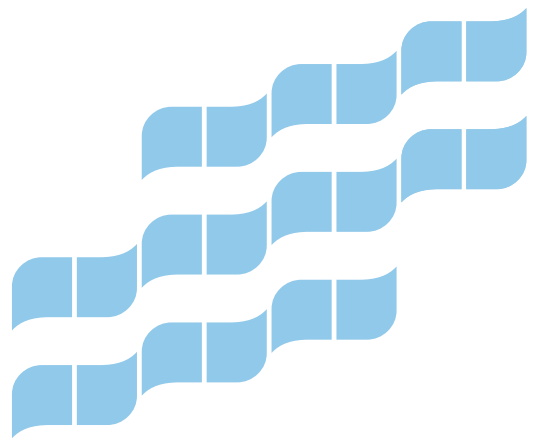
Yhteisistä pelisäännöistä sopiminen = liito-oravan toimintamalli.

Metsienhoidon toimintamalli.

Seurannan jatkaminen.

Virkistyskäytön ja liito-orava-alueiden yhteinen kehittäminen.

Yhteistyön kehittäminen naapurikuntien kanssa.

TAMPERE.
FINLAND

